

DE NAR

A N A R C H I S T I S C H E K R A N T

p.6 Een hoopgevend vuurtje stoken
Nog één keer over de hete herfst van 2005 in de Franse banlieues

p.8 De stad als laboratorium
Stedelijke speelplaats voor de architecten van het kenniskapitalisme

p.12 Een handvol argumenten tegen technologie
Dossier kritiek op vooruitgangdenken, industrialisme en technologie deel 2

Kiezen tussen kraken of tentenkampen

Stadsperikelen in Gent rond bezettingen

Na een lange, bijna verstikkende adempauze komt er deze maand ook kraaknieuws uit Gent overgewaaid. We beginnen ons verhaal met de sloop van onder andere twee beluikjes in de Gentse wijk Brugse Poort.

In het kader van de opwaardering van deze wijk werden de bewoners van deze cités onteigend, waarna hun huizen zouden worden gesloopt om plaats te maken voor een buurtpark en sociale woningen. Na enkele dagen leegstand werden de huizen echter bezet door Romagezinnen en mensen die geen goed oog hadden in het stadsvernieuwingsproject. De samenwerking tussen deze groepen resulteerde onder andere in een buurtkeuken, een weggeefwinkel en gezamenlijke inspanningen om de straatjes leefbaar te houden. Maar die inspanningen en ontstuitige protesten mochten uiteindelijk niet baten. De sloop vond plaats en vele individuen en gezinnen moesten op zoek naar een nieuw dak boven hun hoofd. Een heel aantal Romagezinnen vondt een nieuwe stek in de Rabotwijk, waar de stad gelijkaardige plannen beraamde en eveneens een groot aantal huizen onteigend had. Het stadsontwikkelingsbedrijf (het gewraakte SOB, een corrupt privébedrijf, voorgezeten door zowat de hele Gentse gemeenteraad) slaagde erin om heel wat woningen af te sluiten. De woningen in betere staat werden bewaakt door antikraak (door het Nederlandse bedrijf Lancelot) of tijdelijk verhuurd aan 250 euro per maand. Het duurde echter niet lang of ook de afgesloten woningen werden opengebroken en bezet door Romagezinnen.

Stad Gent had deze gezinnen laten weten dat ze rond 12 oktober de panden zouden moeten verlaten. Bijgevolg besloten ze (na een korte tussenstop die ook met een ontruiming eindigde) een gezamenlijke kraak te ondernemen van twee sociale woningblok-

ken in Ledeberg. Na een dag werden de gezinnen echter brutaal ontruimd: een politiecordoon stond in het gelid terwijl bulldozers de daken van de huizen begonnen te slopen. Kinderen liepen nog rond en meubels werden bedolven onder het puin. Een chauffeur met een prijzenswaardig gevoel voor humor deponeerde netjes zijn puin op enkele meubels die een vader alsnog naar buiten had kunnen brengen. Achteraf gewaagden de mensen van een oorlogsverklaring, die ronduit traumatiserend was. De gezinnen waren letterlijk terug naar af toen ze terug in de gebouwen trokken waar ze kort ervoor nog woonden, drie ontruimingen geleden. Ze brachten andere krakers op de hoogte van hun penibele situatie en nog diezelfde avond besloten ze om over te gaan tot de bezetting van het voormalige gebouw van de belastingdienst in het centrum van de stad.

Het stadsbestuur zelf had reeds 'noodopvang' geregeld in een legerkazerne in Ledeberg. Zij zouden er eten en drinken krijgen en 'enigszins in hun bewegingsvrijheid beperkt worden.' Concreet kwam het erop neer dat de families in tenten zouden bivakkeren, omringd door prikkeldraad en bewaakt met hondenpatrouilles. Ook zouden zij een armband krijgen met een nummer erop. De stad was paraat met vervoer, sociaal assistenten en politie, die om het drukst op de families aan het inpraten waren. Gelukkig is er niemand op ingegaan.

Het belastinggebouw stond reeds enige tijd leeg, was in perfecte staat en leek een goede voorlopige oplossing voor de families- het gebouw werd dan ook prompt "Het Belastingspardijs" gedoopt. Maar ook daar werd hen geen rust gegund en nauwelijks twee dagen later werd een eenzijdig verzoekschrift van twaalf uur betekend. De motivatie luidde dat de be- > p.2

DE NAR IS STEEDS OP ZOEK NAAR:

financiële steun; mensen die willen helpen met verspreiding; inhoudelijke bijdragen aan de strijd; plaatsen waar we onze strijd (het hoe en wat van De Nar) kunnen komen toelichten; mensen of organisaties die een benefiet voor De Nar willen doen; verdeelpunten en mensen die willen meehelpen met de verdeling (o.m. afhaling van gedrukte Narren)

> *p.1* zetting de eigenaar (Immobieliën Maes) belemmerde in de uitoefening van zijn eigendomsrecht. Op twee uur tijd werd een spontane betoging op touw gezet met fakkels en spandoe-ken, waar uiteindelijk een 200-tal mensen aan deelnamen. De betogers kregen van de politie te horen dat de uitzetting niet voor maandag zou plaatsvinden.

De twee daaropvolgende nachten werden de kantoren van Maes aangepakt met stenen en een verbom. De actie werd opgeëist door “Anti-racistische Actie” en was vergezeld van een opeisingsbrief waar het racistische beleid ten opzichte van de Roma aangeklaagd werd. De eerstvolgende avond werd dan het voormalige gebouw van vzw De Tinten bezet, bekend bij de vluchtelingen. Het leegstaande gebouw op het desolate Rerum Novaumplein in de buitenwijk Nieuw Gent zou in januari 2007 omgebouwd worden tot een nieuw politiekantoor. Geen wonder dat de flikken van aan de overkant bij- zonder gretig waren binnen te breken, hetgeen uiteindelijk vermeden kon worden. Het bezette gebouw moet dienen voor noodopvang tot alle families een iet of wat definitievere oplossing hebben.

Intussen had de bezetting de aandacht getrok- ken van de nationale pers en werd het één van

de agendapunten op het schepencollege donder- dag laatstleden. De Roma besloten hun situatie in de verf te zetten door een kleine demonstratie die de aandacht trok naar de “uitgestoken hand van het stadsbestuur”: zij bivakkeerden voor het stadhuis de dag van het schepencollege, in ten- ten omgeven door prikkeldraad. Het schepen- college zelf kon er niet mee lachen maar had al beslist dat er geen onmiddellijke uitzetting zou volgen. Wel ging dit gepaard met een aantal voorwaarden, hetgeen eerst ontkend werd maar nadien toch in de krant verscheen: het aantal bewoners mocht niet vermeederen, er moest sociale begeleiding komen en de gebouwen moesten openstaan voor controle.

Op dit moment is het min of meer rustig op het Rerum Novarum-plein, het valt af te wachten of het niet een stilte voor de storm is. De families zelf hebben in elk geval nood aan een structu- rele oplossing waar ze zelf voor willen zorgen. Het kraken gaat voort.

(1)En dus niet hoofdzakelijk op basis van de onbekend- heid van de bezetters of hoogdringendheid...de gangbare motivaties voor een eenzijdig verzoekschrift.

(2) Op het moment van schrijven is er nog geen rechts- reeks contact geweest met het stadsbestuur en is ook dit nog volledig onduidelijk.

De bezetters van het Rerum Novarumplein hebben dringend nood aan materiële hulp (matrassen, keukengerief, kuismateriaal,...) maar vooral aan ACTIEVE ONDERSTEUNING!

Ga zeker eens langs om te zien hoe je hun strijd kan ondersteunen...

Communiqué uit Gent

Anti-Racistische Actie pakt immobieliën aan

Sinds vannacht waait een frisse wind door het kantoor van Immo Maes in Gent, die verantwoordelijk is voor de uitzetting van de families aan De Poel

Vannacht heeft de Antiracistische Actie (ARA) een bezoek gebracht aan het hoofdgebouw van Immo Maes in Gent, die morgen politietroepen “haar” gebouw zal laten ontruimen. In het gebouw, het voormalige ministerie van financiën, zitten een aantal families met kinderen die dan op straat komen te staan, letterlijk in de kou. Gisteren heeft het ARA al een bezoek gebracht aan het verkoopsfiliaal in het centrum van Gent. Toen sneuvelde alle ruiten.

Wij hopen dat het ontbreken van het venster in het kantoor van de verantwoordelijke, deze even een indruk van koude zal geven (als zijn handen nog nat zijn van het opruimen van de verbom die de steen gevolgd is). De steen werd dan ook vergezeld van de boodschap: “Koud, he!”

Om echt hetzelfde te voelen als de mensen die hij laat uitzetten via advocaten en flikken - zonder het lef zelf de kinderen in de ogen te kijken die hij het dak boven het hoofd ontleemt - zou het ARA nog een aantal acties moeten ondernemen: wij zouden hem moeten laten vluchten uit een land waar hij als een dier behandeld is, waar neo-nazi’s zover gaan in hun antiziganisme dat ze kinderen vermoorden, waar hij water kan drinken uit het enige kraantje dat in het dorp voorzien is. Uiteraard is de heer Maes dan werkloos, heeft geen enkele kans gekregen op school (rond de helft van de Slowaakse Roma-kinderen zit in een school voor mentaal gehandicapten), heeft te maken gekregen met systematisch en structureel geweld, niet in het minst van de staat. Daarna zouden we heer Maes naar een land moeten sturen waar hij de taal niet van kent. Wij geven hem kaarten in alle kleurtjes, hij wordt menselijk behandeld: hij mag er rondlopen en hij mag er ademen- uiteraard

BERICHTEN UIT DE WERELD VAN GESLOTEN CENTRA EN DEPORTATIES...

Deze berichten zijn zeker geen volledige weergave van alles wat er gebeurt en plaatsvindt. De muren van de gesloten centra en de stille moordmachine van stiekeme deportaties laten maar weinig openbaarheid toe. Deze berichten geven dan ook maar een beperkte weer- gave van wat er zich zoal afspeelt - in de hoop de discussie en actie tegen het moorddadige asielbeleid aan te scherpen. Soms gebeurt het dan ook dat een aantal gebeurtenissen geen verdere opvolging krijgen, en dat ligt meer aan de geslotenheid van het asielbeleid en de asielkampen dan aan onze onzorgvuldigheid...

Aarzel niet om berichten door te geven aan de Nar (contactgegevens op laatste pagina)

- 04/07 Een Koerdische asiel-aanvrager die opgesloten wordt in het gesloten centrum van Steenok- kerzeel (127bis), gaat meteen in hongerstaking.
- 26/08 In Brussel klimt een Equatoriaanse sans-papier op een hijskraan om papieren te eisen. Spontaan ontstaat er een kleine manifestatie van andere sans-papiers (onder andere vanuit de bezette kerken) en de man komt slechts 3 uur later terug naar beneden, nadat hem be- loofd is dat zijn dossier herbekeken zal worden.
- 28/08 45 kerkbezetters in Charleroi (Basilique Saint-Christophe) starten een hongerstaking.
- 01/09 De opgesloten (ex-)kerkbezetters van Anderlecht (die verspreid zitten in de gesloten centra van Vottem, Steenokkerzeel, Brugge en Merksplas) starten een nieuwe, collectieve honger- staking.
- 01/09 In Brussel vindt er in de buurt van het Klein Kasteeltje een razzia plaats: 26 sans-papiers worden gearresteerd.
- 06/09 Een 60 tal mensen betogen voor het gesloten centrum van Vottem in solidariteit met de opgesloten (ex-)kerkbezetters van Anderlecht.
- 21/09 Een tachtigtal mensen betogen weer eens voor het gesloten centrum van Vottem.
- 22/09 Mazoa Kabu en haar 7-jarig dochtertje Tumba, ex-bezetters van de kerk in Anderlecht, worden op het vliegtuig naar Kinshasa gezet. Tumba zat, net zoals tientallen andere kin- deren zonder papieren, opgesloten in het gesloten centrum van Steenokkerzeel (127bis) en was na 2 mislukte deportatiepogingen (tegengehouden door onder andere het verzet van enkele activisten in Zaventem) fel verzwakt.
- 23/09 Betoging in Brussel van 1500 mensen ter herdenking van de moord op Semira Adamu en voor de afschaffing van de gesloten centra, het stopzetten van de deportaties en de regula- risatie van alle sans-papiers.
- 25/09: Vijf papierlozen die opgesloten zitten in het asielkamp van Merksplas worden in isolatie gestoken omdat iemand van hen ‘racist’ geroepen had tegen een bewaker, en ze weigerden te vertellen wie het geweest was. Ze worden meer dan 18 dagen in isolatie gehouden. Dan vindt eencollectieve deportatie van deze vijf plaats (voor sommigen onder hen al de vierde poging), met nederige hulp van luchtvaartmaatschappij Royal Air Maroc.
- 17/10: Aan de Hallepoort in Brussel wordt een kraakpand ontruimd. De aanwezige papierloze wordt de volgende dag gedeporteerd naar Servië met een vlucht van SN Brussel Airlines.
- 20/10: Het jaarlijks rapport over de gesloten asielkampen vermeldt dat jaarlijks meer dan 8000 mensen jaarlijks opgesloten worden in gesloten centra.
- 25/10: In Brussel betogen enkele honderden mensen voor de vrijlating van alle papierlozen, het stopzetten van deportaties en het sluiten van de gesloten centra. De betoging bracht ook de arrestatie van een aantal erg actieve militanten onder de aandacht en betuigde solidariteit met het kraakpand dat op 17 oktober ontruimd werd.

Ga zeker eens langs bij de bezette gebouwen om te kijken wat ze nodig hebben, hoe je hen kan ondersteunen,... Meestal is er nood aan matrassen, dekens, eten, kookgerief, wasgerief,... Langdurige en volgehouden bezettingen draaien immers op solidariteit!

liefst binnenshuis. Wat het huis betreft, heeft de heer Maes grote problemen: hij mag namelijk niet werken en heeft geen recht op een uitkering. Wel betaalt hij uiteraard taksen en belastingen op al zijn kaartjes. Wij zouden heer Maes met zijn kinderen uit zijn huis moeten zetten, niet goedschiks, dan kwaadschiks. Daarna zouden wij het dak van zijn huis moeten slopen (zoals de politie deed bij huizen van Roma-families in Gentbrugge). Wij zouden hem moeten uitschelden en minachtend behandelen. Hij zou zijn veelkleurige kaartjes op elke straathoek te voorschijn moeten toveren. Hij zou in een vochtig leegstaand pand mogen kruipen, waar hij het beste van maakt. Na korte tijd zouden we hem weer op straat zetten, desnoods met geweld. Hij zou ons nooit zien, enkel onze boodschappenjongens, die hem verzegelde papieren zenden. Als hij ook maar een vorm van protest uit en zijn recht op wonen opeist, dreigen we (want Beke uitte geen voorstel maar een dreigement) hem met zijn familie naar een omheinde legerkazerne te sturen, waar hij in een tent mag wonen, be- waakt door een privéfirma. Als hij ons dan fascistten zou noemen, zouden we verontwaardigd zijn.

Dit en veel meer moeten we doen om de heer Maes heel even te laten voelen wat voor deze mensen hun leven is [...]

Op dat moment zouden wij terroristen worden genoemd. De heer Maes blijft dan een voornaam man, aangenaam in de omgang? En het stadsbestuur?

Een oproep voor solidariteit en een dam tegen het antiziganisme en structureel racisme van staat en kapitaal.

Anti-Racistische Actie - 14 oktober 2006

Villa Skwattus Dei onder vuur!

Donderdagmorgen (12/10) in alle vroegte verzamelden zich een zestiental combi's, verschillende relwagens en twee waterkanonnen rond het kraakpand Villa Skwattus Dei in Leuven.

Totaal onverwacht vielen een zeventigtal flikken via de tuin binnen en ramden ze de achterdeur. 7 Mensen werden bijzonder ruw uit hun slaap gehaald en zonder enige specifieke mededeling geboeid aan handen en voeten afgevoerd. 13 Uur lang werden ze vastgehouden en blootgesteld aan mentale en fysieke intimidatie, en uiteindelijk vrijgelaten zonder enige vorm van verklaring of aanklacht. Achteraf konden we lezen in de krant dat de politie zei de krakers ervan te verdenken een 'professionele cannabisplantage' te bezitten. Het enige wat gevonden werd waren 15 cannabisplantjes en uiteraard niets dat op drugshandel wees. Na deze gewelddadige razzia gaat de repressie tegen het autonoom centrum en haar sympatisanten door! Voortdurend rijden flikken in burger en patrouilwagens voorbij het pand en mensen die buiten gaan worden gevolgd en gefotografeerd.

De handelingen van de flikken tijdens en na die beruchte donderdagochtend getuigen van een doordachte strategie, een strategie waarvoor wij niet blind mogen zijn. Mensen werden geslagen en vernederd, persoonlijke spullen (o.a. schoolboeken, foto's, brieven, schoenen, medicijnen,...) werden gestolen of in het vijfvertje in de tuin gedumpt. Onnoemelijk veel materiaal zoals lasposten, boormachines, fietsen en brommers, computers, opslagreservoirs voor water enz... werden in beslag genomen. Het is duidelijk dat zij deze kans om te intimideren met beide handen hebben gegrepen en er zo ver in gegaan zijn als ze konden. Door binnen te dringen en de mensen te bestellen van levensnoodzakelijke zaken doen zij zonder twijfel een welgemeende

eerste poging tot ontruimen van het Autonoom centrum. Trachten mensen blijvend af te schrikken door hun privacy abrupt te ontnemen en ze materieel droog te leggen is essentieel in het bewind dat het Autonoom centrum en de beweging er rond wil breken. Wat we eveneens niet mogen vergeten is dat dit soort handelingen van diegenen die de touwtjes in handen hebben zeer zeker gericht zijn op de toekomst. Zo zijn de afgelopen gebeurtenissen voor hun de uitgelezen kans geweest om informatie te vergaren op alle mogelijke vlakken. Zo trachten ze in kaart te brengen wie er nog tegen de stroom in gaat en de steunpilaren, waarop hun kapitalistisch systeem van discriminatie en ongelijkheid gebouwd is, verwerpt en er actie rond voert. Met wie hebben deze mensen contacten, wat voor een draagvlak hebben hun ideeën, hoe, waarmee en waar werken ze, hoever zijn ze bereid te gaan,... Deze informatie zal het hen immers in de toekomst gemakkelijker maken dit soort stemmen van verzet sneller en efficiënter de kop in te drukken. Als we onze ogen open trekken kunnen we zien dat dit soort strategieën niet alleen in België worden toegepast, ook in andere landen wordt laffe repressie steeds meer de taal die de machthebbers spreken...

Wij laten ons niet intimideren en gaan door! Het Autonoom centrum blijft bezet door de krakers en verdedigd als enige vrijplaats in Leuven. Hun doel was ons de mond te snoeren, uiteindelijk hebben ze enkel meer woede ontketend en mensen de moed gegeven om harder terug te vechten...

Autonoom centrum VILLA SQUATTUS DEI / Schapenstraat 29/ 3000 Leuven
Elke woensdag VOLXKEUKEN! Samen koken vanaf 15.00. Samen eten vanaf 18.30. Elke woensdag vanaf 18.00 Infoteek en Weggeefwinkel (ook open op aanvraag)!

Ontruiming kan elk moment plaatsvinden!

Een week na de politie-inval in het kraakpand heeft Opus Dei, de zogezegde eigenaar, een bouw aanvraag ingediend. Aangezien het alleen om 'interne werken' zou gaan, is een langdurend onderzoek niet nodig. De stad moet enkel een advies geven en bij een negatief advies hoeft Opus Dei zich daar niets van aan te trekken. Die procedure is zo goed als rond, het gaat nu over enkele dagen tot maximum enkele weken. Dan kan Opus Dei een eenzijdig verzoek tot ontruiming indienen en die dingen worden bijna direct afgeleverd. Kom dus zeker eens langs in de Villa want elke extra helpende hand zal met open armen onthaald worden. Hou je oren open en sta paraat!

Op de dag van de ontruiming van Villa Skwattus Dei vindt er een betoging plaats. Verzamelen om 20u00 op de Grote Markt te Leuven.

Stoot wederom stoot ?

Brussel al zes maanden lang speeltuin van de flikken

De voorbije zes maanden toverde de politie en de andere huurlingen van de Staat de stad Brussel om tot een speeltuin van de repressie. Elk sprankeltje leven dat wel eens subversief zou kunnen zijn, wordt brutaal onderdrukt. Het is natuurlijk belachelijk om te spreken over "het begon met..." De repressie van de Staat kent geen beginpunt en geen eindpunt, alleen maar periodes van lagere en hogere intensiteit, net zoals de sociale strijd. Maar in het laatste decennium is het alleszins duidelijk geworden dat het de Staat niet alleen te doen is om de marginale uitwassen van de sociale strijd die een radicale en compromisloze confrontatie met haar zoeken (directe acties, wilde betogingen, gewelddadige aanvallen, gewapende strijd...), maar elke vorm van dissidentie die niet binnen de lijntjes van het democratische spektakel kleurt.

Een opeenvolging van repressie...

Na de zorgvuldig georchestreerde razzia's in en aan open asielkampen zoals het Klein Kasteeltje in het voorjaar van 2006, die duidelijk een reactie van de Staat waren op de uitbreidende beweging van bezettingen door mensen zonder papieren, kregen we een resem arrestaties in het Brusselse van actieve papierlozen te slikken. Ze werden opgepakt in de buurt van de bezette kerken; de Dienst Vreemdelingenzaken sprak

telkens over toeval, maar het lijdt geen twijfel dat dit reële dreigementen waren aan papierlozen die zich roerden in heel België. Ondertussen werd er nog een bezette kerk in Sint-Gillis ontruimd, in heel Sint-Gillis werd een gemeentelijk verbod op betogingen of samenkomsten in verband met papierlozen uitgevaardigd.

Toen begin juli het voorstel van Patrick Dewael over een hervorming van de asielwetgeving goedgekeurd werd, volgde de dag daarop de gewelddadige ontruiming van de bezette kerk in Anderlecht. Tientallen relflikken bestormden de kerk en arresteerden de aanwezige papierlozen. Een deel van de gearresteerden werd opgesloten in de gesloten asielkampen (o.a. Vottem). In een communiqué ⁽¹⁾ verklaarden ze dat ze gedurende hun arrestatie geslagen en mishandeld werden. Anderhalve week later slaat de politie van Sint Joost in Brussel Alexis Nkurunga, die geen papieren kon voorleggen bij de identiteitscontrole, in coma. Dan volgde nog een ontruiming van een bezette kerk, de Sint-Bernarduskerk, waar meerdere militanten zonder papieren gearresteerd werden.

Op bevel van minister Dewael rekende de politie op brute wijze af met de laatste verzetshaarden van de beweging van bezettingen door papierlozen. De enkele initiatieven die de laatste maanden nog plaatsvonden, hebben het dreigement maar al te goed begrepen, en voelden zich verplicht om te plooiën naar de dictaten van de respectievelijke burgemeesters.

Enkele weken later sterft Fayçal, een jonge gast van 25 jaar, in een isolatiecel in de gevangenis van Vorst (Brussel). Hij zat nog maar enkele dagen in voorarrest toen de gevangenisbeulen hem twee kalmeringsinjecties toedienden die (gecombineerd met slagen en folter ?) zijn dood zouden veroorzaken hebben. In de Brusselse Marollenwijk waar Fayçal woonde ontbrandt de woede: confrontaties met de flikken, brandstichtingen, plunderingen, ingesmeten ruiten,... De Staat en haar huurlingen aarzelden geen seconde; heel Brussel wordt op minder dan één dag tijd gemilitariseerd. In alle ‘gevoelige’ wijken wordt de permanente politie-aanwezigheid (24/24u uiteraard) verhoogd, er circuleren helikopters en de grote boulevards in Brussel staan vol met relwagens en waterkanonnen. Na de tweede nacht van rellen wordt de onmiddellijke arrestatie van alle ‘potentiële amokmakers’ bevolen. Tientallen jongeren worden preventief opgepakt, beschuldigd van allerlei kleine misdaden (diefstallen, vandalisme,...) en door de media en het Brusselse stadsbestuur afgeschilderd als die-hard delinquenten. We hebben er geen tekening bij nodig om te vermoeden wat er op de politiekantoren in Brussel met deze jonge rebellen allemaal gebeurd is...

Een week na de dood van Fayçal organiseren familie en vrienden van de jongen twee betogingen. Een driehonderdtal mensen verzamelen zich voor het Justitiepaleis dat als tempel der Rechtvaardigheid uittoort boven de Marollenwijk. Onmiddellijk verbieden de flikken de betoging en omsingelen de honderden mensen. Eén kleine schermutseling resulteert al gauw in minstens 8 arrestaties van jongeren. Nultolerantie over de ganse lijn. De volgende dag was er afgesproken om te betogen aan de gevangenis van Vorst. Opnieuw verbieden de flikken de betoging en controleren de enkele jongeren die toch gekomen waren.

Amper een week later rollen de repressieve spierballen opnieuw. Op 7 oktober zakten een 500-tal mensen af naar de Reclaim The Streets in Brussel.⁽²⁾ Onmiddellijk wordt deze niet-aangevraagde samenscholing omsingeld door een overmacht aan relliflikken, ondersteund door waterkanonnen en een helikopter. De Reclaim kan zelfs de verzamelplek niet verlaten. Na overleg met de bevoegde schepen, slagen de Reclaim’ers erin om enkele tientallen meters te bewegen... Die luttele meters volstonden om tot bij een grote leegstaande bar te geraken. Enkele mensen besloten het gebouw te kraken. De politiemacht omsingelde het gebouw en aarzelde geen seconde om traangas boven te halen. In het gekraakte gebouw kon je amper nog ademen. Bilan van de Reclaim? Enorme politierepressie en een gekraakt gebouw.

Anderhalve week lang vonden er allerhande activiteiten plaats in de gezellige bar die de Maesgigant jaren had laten leegstaan... tot tientallen relliflikken met een eenzijdig verzoekschrift op zak dinsdagochtend 17 oktober om 7u ’s morgens het pand binnenvielen. 17 mensen werden gearresteerd. Enkele uren later, nadat het politie-register weer wat gespijst was, werden 16 mensen terug vrijgelaten. Eén persoon uit Frankrijk kreeg een bevel om het grondgebied te verlaten, een andere die de juiste papieren niet bleek te hebben, bleef aangehouden. De volgende dag werd hij, ondanks enkele solidairen die op de luchthaven probeerden de deportatie tegen te houden, uitgewezen naar Servië.

De essentie van de Staat is geweld...

We gaan niet huilen om deze repressieve slagen. Het enige wat ons verrast heeft, is dat de reactie van de huurlingen van de Staat zo overweldigend is en zo buiten alle proporties. Zeg nu zelf: een groep al dan niet hongerstakingende papierlozen overvallen, jongeren van nog geen 16 jaar arresteren en mishandelen, een feestelijke namiddag omsingelen, kinderen met traangas aanvallen... veel heldenmoed kwam er niet aan te pas. Het lijkt wel alsof ze met enkele schokgolven elke groeiende vorm van dissidentie letterlijk vanaf het prille begin willen massacreren.

De Staat en haar huidige democratische vorm is gebouwd en gestoeld op geweld en handhaaft zichzelf door geweld. Niet alleen in haar meest brute vorm zoals het politiegeweld, maar ook – en vooral – door de sociale pacificatie, de verstikking van elke dissidentie en van elke zweem van ontevredenheid. Niet alleen de media en de zogenaamde humanitaire (straathoekwerkers, mensenrechtenactivisten, democratische antiracisten,...) spelen hier hun rol, maar vooral de dagdagelijkse afstomping, vervreemding en verveling. De ijzeren wurggreep van de Staat, via de VDAB, het OCMW,... op allen die niet werken of niet willen werken, is hét middel bij uitstek om alles onder controle te houden. Daarnaast zullen de interimbureau’s en de tijdelijke jobs je wel terroriseren tot je aan het eind van je dag nog zo weinig energie over hebt dat je je alleen nog maar wil/kan overgeven aan de verveling van de eindeloze TV-programma’s.

Het politiegeweld houdt gelijke tred met het geweld van de instellingen: de afranselingen van mensen zonder papieren in de asielkampen (open en gesloten); de uitsluiting op school; de folter, isolatie, moorden en zelfmoorden in de gevangenissen en het integratieterrorisme van de inburgeringscursussen, Huizen van het Nederlands, arbeidsattitudetrainingen,... De repressie richt zich tegen de onaangepasten in

de breedste betekenis van het woord: van werkweigeraars over migranten tot delinquenten en dissidenten.

Antwoorden zijn noodzakelijk...

Als democraat kan je jezelf een propere contestatie op zo’n repressiespeeltuin permitteren. Je kan beginnen zagen over democratische waarden, rechten, plichten, en de hele humanitaire mikmak van mensenrechten, non-discriminatie,... Maar uiteindelijk begint het verdedigen van de ‘echte’ democratie altijd bij het goedpraten van haar repressie, zelfs als dat goedpraten gebeurt doorheen schijnbare kritiek. Die schijnbare kritiek kent immers legitimiteit toe aan het bestaan tout court van politie en Staat, en helpt het systeem haar scherpe kantjes te vermommen en opnieuw te verpakken.

Als de Staat beslist om bepaalde prille vormen van dissidentie te onderdrukken, is het noodzakelijk om daartegenover de solidariteit in haar duizend-en-één vormen te plaatsen. Het gaat hier niet over oog om oog, tand om tand. Het gevecht tegen de flikken zullen we de eerstkomende tijd niet winnen. Het gaat over revolutionaire solidariteit, elkaars strijd herkennen, uitbreiden en verderzetten. Daar zijn ze bang van, daarom zetten ze alles op alles om er vanaf het begin korte metten mee te maken. Hoe aantekelijk waren (hadden) de rellen in de Marollenwijk niet (kunnen zijn)? Hun verspreiding was dreigend en vijandelijk. De flikken hebben de situatie goed ingeschat en jammer genoeg erg adequaat gereageerd. Diffuse en verspreide

solidariteit, oftewel het verderzetten van de rebellie, had een bres kunnen slaan in de politierepressie.

In tijden van repressie is het belangrijk onze ideeën uit te klaren en kant te kiezen. Tegenover de repressie valt er niet te dralen, en het is ook niet afdoend om telkens weer de inzakking van een beweging van revolutie te wijten aan de ‘re-cupereers’ in al hun vormen; dit is vaak meer een excuus om achterover te leunen dan een element in de analyse. Vertrouwen op onze ideeën en onze praktijken, ze aanpassen aan de realiteit zoals die is (en niet zoals wij haar zouden willen zien), en ze uitklaren en laten groeien; dat is de essentie van een subversieve beweging die leeft en zich niet laat verlammen.

“Tegenwoordig is elke blik van ontevredenheid genoeg om het hele repressie-apparaat over je heen te krijgen. Maar het zijn niet wij die ons moeten verantwoorden. Met haar gevangenis, politie, asielkampen, nieuwbouwprojecten, controles en moorden voert het systeem oorlog tegen ons; tegenover zulke agressies is geen dialoog mogelijk. Alleen de taal van rebellie is een afdoend antwoord.”⁽³⁾

(1) Zie vorige Nar, n° 207, september-oktober 2006.
(2) Actie waarbij op een feestelijke manier de straten worden heroverd op de consumptie, de auto’s, de controle,...
(3) Uit het pamflet “Tijden van oorlog... over de moord op Fayçal in de gevangenis van Vorst en de oorlog van het systeem tegen de onaangepasten.” dat in de dagen na de rellen verspreid werd in de Marollenwijk en daarbuiten. Je vind de integrale tekst in deze Nar op pagina 5.

Communiqué uit Brussel

Ontruiming van de Boulevard de Waterloo 138

Op 17 oktober 2006, om 7u ’s morgens, drongen de ordetroepen op een brutale wijze binnen in de Boulevard de Waterloo 138. Dit pand werd tijdens de Street Party van 7 oktober, op de vooravond van de verkiezingen, bezet. De ontruiming was brutaal en onaangekondigd. De eigenaars van de brouwerij Alken-Maes hadden deze ontruiming bekomen via een eenzijdig verzoekschrift (zonder verdediging) van de rechtbank van eerste aanleg. Meer dan 50 relliflikken en minstens één waterkanon waren ingezet om de operatie tot een goed einde te brengen. Er waren 17 arrestaties, waaronder een sans-papier die morgenochtend riskeert uitgewezen te worden [Deze persoon werd de volgende dag gedeporteerd naar Servië, ondanks stappen van de advocaat en enkele solidairen die op de luchthaven de deportatie probeerden te verhinderen, nvdr.].

De kraak was al in een repressieve context begonnen. Tijdens de Street Party, “réappropriation joyeuse et collective de la vi(II)e”, hadden de burgemeesters van Sint-Gillis en Brussel-Stad de opdracht gegeven aan hun agenten om het vijfhonderdtal mensen die er waren te omsingelen en hen geen poot te laten verzetten; het werd openlijk afgekondigd dat de vijanden zouden tegen-gewerkt worden met een zerotolerantie. Er zijn zeker en vast dingen die storen...

Aan de les gehouden door de waterkanonnen, de helikopters en de mens-machines, vervolgens een belachelijk parcours afgelegd... en toch hebben we een gat gevonden in het controlesysteem: met een beetje kracht en met voorbedachte rade, hebben we deze ruimte bezet en de politie die het niet had zien aankomen, was gedwongen ons te laten.

Gedurende tien dagen hebben groepen zich hier georganiseerd en de opbouw van een gebied van ontmoetingen, het delen van ideeën, onvoorziene zaken, feesten, onderzoeken en politieke experimenten begonnen. Een gemeenschappelijk leven en alsmaar worden heeft ons versterkt. Tijdens deze tien dagen hebben honderden mensen hun interesse voor en hun steun aan dit initiatief getoond. De ordetroepen hebben getoond waartoe ze in staat zijn, maar één zaak is zeker: ze zullen ons bevrijdende energieën nooit kunnen gijzelen. Ondanks alle tegenkanting, blijven wij roepen: “Alles is mogelijk”.

Omdat wij er ons van bewust zijn dat doorheen deze ontruiming een heel systeem van overheersing spreekt, willen wij onze woeste solidariteit herhalen tegenover:

- de bezetters van de nummers 100-103 op de Boulevard de Waterloo
- de sans-papiers die kerken in België en elders bezetten
- de vrienden en de familie van Fayçal, die vermoord werd in de gevangenis
- de bewoners van de Quartier Midi die in volle onteigening zitten
- de gemeenschap van de Marollen voor de strijd van het verleden, het heden en vooral de toekomst.

Op weg naar nieuwe avonturen!

De bezettersters van de 138.

In tijden van oorlog

Over de moord op Fayçal in de gevangenis van Vorst en de oorlog van het systeem tegen de onaangepasten

In de nacht van 24 op 25 september overleed Fayçal Chaaban in de gevangenis van Vorst. Het medische personeel had hem tot tweemaal toe een zware verdovingsspuut toegediend. Daags na de moord braken er in de straten rellen los: een OCMW-gebouw, een winkel, een jeugdhuis en enkele auto's vlogen in de fik en elders sneuvelden ruiten. Ook in de gevangenis was de spanning te snijden. Kort daarna werd de staat van beleg afgekondigd in Brussel: er werden preventieve arrestaties verricht en op alle hoeken van de straten vatten flikken post. Gelijktijdig werden politici en straathoekwerkers op pad gestuurd om de gemoederen te bedaren. En ondertussen dreigen de cipiers alweer met stakingen. Deze democratische moord is het zoveelste wapenfeit van het systeem in haar oorlog tegen zij die niet in de pas lopen.

Gevangenis onder vuur

Fayçal werd reeds een jaar geleden drie dagen in isolatie gestoken, gekneveld en mishandeld en ook toen reeds werd het verdovingsspuutje bovengehaald. In de gevangenis en politie-commissariaten is geweld dagelijkse kost. In Ittre vond in maart een opstand plaats tegen de gewelddadigheid van de cipiersbeulen en in april gebeurde in de gevangenis van Bergen hetzelfde. Toen de cipiers nog maar eens in staking gingen en zo een zoveelste geprogrammeerde verslechtering van de omstandigheden aankondigden, werd een vleugel in de gevangenis van Nijvel in brand gestoken. In de zomer volgden een collectieve ontsnapping uit de gevangenis van Dendermonde en een opstand in de gevangenis van Doornik. Als antwoord

op de broeiende onrust in de gevangenis en de ontsnappingen, formuleerde de Staat haar standaardoplossing: er worden twee nieuwe gevangenis gebouwd in Dendermonde en Namen, de jeugdgevangenis in Everberg wordt uitgebreid en in Antwerpen wordt een gesloten psychiatrische instelling gebouwd. Daarnaast werden er miljoenen vrijgemaakt om de beveiliging van de gevangenis te verscherpen. De werking van de gevangenis beperkt zich niet tot haar muren: de politici die haar verdedigen, de media die mensen voorstellen als monsters, de vakbonden die de cipiers ondersteunen in hun stakingswurggreep op gevangenen en hun verwanten, de rechtbanken en parketten die duizenden mensen, zonder een pink te veroeren, veroordelen tot uitsluiting uit de maatschappij,...

Ondertussen aan de grenzen

Parallel met de opstootjes in de gevangenis, roerden in dezelfde periode ook de mensen zonder papieren zich. Er vonden kerkbezettingen, hongerstakingen en betogingen plaats. Toen de Staat merkte dat het de foute kant opging, stuurde ze haar mooipratens uit om de beweging van binnenuit uit te hollen tot een schuchtere smeekbede voor een papiertje indien je aan de gepaste criteria voldoet, vooral bereid bent te werken en je te integreren. Tegen resterende haarden van verzet stuurde de Staat haar ordetroepen: gewelddadige ontruimingen en opgedreven razzia's in verschillende steden. En niet alleen in België. De zuidelijke Staten van Europa hebben beslist om meer geld vrij te maken om de grenzen hermetisch af te sluiten. De grensbewaking van de enclaves in Ceuta en Melilla overtreft nu al die van de gemiddelde gevangenis.

Van de gevangenis en asielkampen naar onze wijken

De oorlog van de staat wordt niet enkel tegen gevangenen en mensen zonder papieren gevoerd, maar tegen alle onaangepasten, tegen zij die niet productief zijn voor de economie (bijvoorbeeld omdat ze liever stelen dan elke dag vernederd te worden door hun baas; of omdat ze ziek zijn), tegen de immigranten die voorgesteld worden als terroristen. Het vijandbeeld dat opgehangen wordt kent vele facetten, maar het is alleszins bedoeld om iedereen in de pas te laten lopen. Als ze mensen zonder papieren afschilderen als misdadigers, dan is dat om hen te dwingen braaf te zijn, uitgebuit te worden in omstandigheden die lijken op degene die ze ontvlucht zijn. En dan is dat ook om de immigranten te waarschuwen: aanvaard de uitbuiting, aanvaard het dagelijkse racisme, buig jullie hoofd. Anders wacht jullie deportatie, gevangenis of, zoals in het geval van Semira Adamu tijdens een deportatie, Eneka in de gevangenis van Vorst en nu Fayçal, de dood. De muren van de gevangenis en de prikkeldraad van de Europese grenzen loopt ook doorheen onze wijken. De repressie van de Staat concentreert zich niet alleen op specifieke plaatsen (zoals de gevangenis en het asielkamp), maar ook en alsmear meer in onze directe omgeving. Onze wijken worden gemilitariseerd en beginnen alsmear meer op gevangenis te lijken. Elke dag zijn er wel razzia's en identiteitscontroles, de trams en bussen zijn het vruchtbare jachtterrein geworden van de Dienst Vreemdelingenzaken. Een heel leger aan niet-blauwe uniformen valt onze buurten binnen. Van straathoekwerkers over stadswachters tot Lijnspotters en parkeerbeamten: de cipiers zijn overal en proberen ons met hun overheersende aanwezigheid angst aan te jagen. Angst om te klagen, om

dingen in vraag te stellen, om te rebelleren. Zoals in Frankrijk de architectuur van de banlieues meer weghebben van gevangenis dan van woonwijken, zo lijken onze buurten ook alsmear meer getransformeerd te worden tot gevangenis. Camera's om alles in de gaten te houden, nieuwbouwprojecten die ons opsluiten in celwoningen waar sociaal contact door de architectuur zelf onmogelijk gemaakt wordt, nieuwbouwprojecten die ons door hun 'opwaardering van de wijk' verjagen uit onze wijken,...

Duizend-en-één facetten van de sociale oorlog

De moord op Semira Adamu, op Eneka, op Fayçal zijn geen losstaande gevallen. Dagelijks worden politiegeweld, mishandeling, verdrinking, verstikking of folter, opsluiting, deportatie en vernietiging van onze leefomgeving ingezet door de Staat in haar oorlog tegen zij die zich niet aanpassen. De democratie wast haar handen niet graag in bloed, en schakelt de media in om haar oorlog als humanitair voor te stellen. Tegenover hun agressie steken wij de vuren van rebellie aan, waarbij we zoeken naar broeders en zusters die ons willen vervoegen in het verzet. We verschieten er niet van dat het systeem ons 'misdadigers' (zoals over de rebellen in de Brusselse straten die hun woede tonen na de moord op Fayçal) of 'terroristen' noemt. Tegenwoordig is elke blik van ontevredenheid genoeg om het hele repressie-apparaat over je heen te krijgen. Maar het zijn niet wij die ons moeten verantwoorden. Met haar gevangenis, politie, asielkampen, nieuwbouwprojecten, controles en moorden voert het systeem oorlog tegen ons; tegenover zulke agressies is geen dialoog mogelijk. Alleen de taal van rebellie is een afdoend antwoord.

September 2006

[Deze tekst zwierf in pamfletvorm rond in de Brusselse Marollenwijk, enkele dagen na de rellen]

Een hoopgevend vuurtje stoken

Nog één keer over de hete herfst van 2005 in de Franse banlieues

Beste lezersters, In De Nar 207 –op pagina 8 om precies te zijn- publiceerden we de vertaling van de inleidende tekst van “*G la rage et je la garde!*”, over het vreugdevuur dat vorig jaar de Franse banlieues internationaal tot een hot item bombardeerde. Eerst en vooral onze excuses voor de gebrekkige vertaling; een aantal correcties bleven blijkbaar ergens hangen tussen de eindredactie van de tekst en de lay-out ervan. Laat het een extra stimulans zijn om de originele versie erbij te nemen en –waarom ook niet- de rest van de publicatie ook eens door te nemen. Zoals in het vorige nummer vermeld staat, kunt u alles

nog eens nakijken en beluisteren via <http://c7h16.internetdown.org>.⁽¹⁾ Met onderstaand artikel willen we graag nog een laatste keer terugblikken op die hete herfst van 2005 en op het spektakel daaromheen. We kunnen het moeilijk verkroppen; onzin in het kwadraat is er geschreven geweest en toegegeven ook door bevriende clubjes.⁽²⁾ Doch, één referentie willen we u zeker meegeven, zijnde “*C’est de la racaille? Eh bien, j’en suis! À propos de la révolte de l’automne 2005*” van Alèssi Dell’Umbria uitgegeven bij L’échappée.⁽³⁾ En nu vooruit... met de terugblik.

We hebben niet gewacht tot het mediage-weld is gaan luwen om een reeks eerste bedenkingen te plaatsn bij de gebeurtenissen van vorig jaar en de berichtgeving hieromtrent, getuige hiervan de artikels in De Nar 201 en 202. Vandaag is de mediatieke storm over en willen we gebruik maken van deze ogenschijnlijke rust om even terug te komen op het spektakel dat men ons heeft voorgeschoteld en kijken wat we hier nu verder mee aan moeten. Want als er één ding duidelijk is, dan is het wel dat de vuurhaarden niet geblust zijn. De media en de opiniemakers –zowel van linkse, als van rechtse huize- hebben het zwaar geschut bovengehaald en na de herlezing van een aantal artikels die kortelings na de gebeurtenissen verschenen in verschillende Franse, Belgische en Nederlandse blaadjes van radicaal linkse en links-libertaire signatuur kan men enkel vaststellen dat de collateral damage meer dan aanzienlijk was.

De storm is over, maar de vrede in de banlieues is een mediatiek georchestreerde farce. De banlieues staan op springen, de spanningen zijn nog nooit zo groot geweest en de pacificatie maakt geen schijn van kans. Althans daar ziet het er vandaag –oktober 2006- meer dan ooit naar uit. Misschien doen sommige strijdmakersters er goed aan om één en ander nog eens in een ander daglicht te plaatsen, nu de schijnwerpers even gedimd zijn. Niet dat er iemand op excuses staat te wachten; noch omwille van de collaboratie –in woorden op z’n minst- met de burgerij en haar politici, noch omwille van het moralistisch gezeik. We hebben nooit naar de mening gevraagd van de banlieuesards, u zult dus wel begrijpen dat zij ook niet zoveel geven om de punten en komma’s die wij – van de oprechte revolutionair tot de verontruste democraat- menen te moeten aanbrengen. Het zal met of zonder ons zijn...

Cassons du poulet

De franse minister van binnenlandse zaken en gedoodverfd toekomstig president Sarkozy ging de banlieues opkuisen met de Kärcherhoge-drukreiniger.⁽⁴⁾ Veel verder dan een beschei-

den en tijdelijke indijking van de vuurhaarden is hij echter nooit geraakt. Getuige hiervan de exponentiële toename van het aantal inciviteiten en de twee flikken die enkele weken geleden (19/09, Corbeil-Essonnes) de dood voor ogen zagen. Beiden verklaarden –ondersteund door hun aanvoerder, Sarkozy- de strijd weldra te willen hervatten. Bon, ze zijn alvast nog even out, goed out! Een vijftiental jongeren gingen twee flikken die in hun dienstwagen patrouilleerden te lijf. Gevolg, twee flikken buiten strijd en een golf van repressie. Al mag de effectiviteit van dat laatste nu ook weer niet overdreven worden. Het is zes uur ’s ochtends en een honderdtal zwaar bewapende flikken vallen onder het oog van de camera de wijk binnen, hele gezinnen worden uit hun bed gelicht en geterroriseerd.⁽⁵⁾ Resultaat is een hoop mooie campagnebeelden voor de presidentsverkiezingen van volgend jaar en één verdachte die gearresteerd wordt. Dat eerste kan de jongeren zonder enige twijfel gestolen worden, net als de oproepen van een aantal vroegere bondgenoten –met voorop Frankrijks vetst betaalde komiek Jamel Debbouze- om te gaan stemmen. Er is duidelijk een enorme kloof tussen zij die zich via verschillende publieke fora opwerpen tot de woordvoerdersters van de jongeren, die via de selectie van de integratie grof geld verdienen, en de jongeren die dag in dag uit in de stront zitten. Via het tweede aspect, de povere resultaten inzake effectieve repressie, kunnen we meteen terug naar vorig jaar.

Jongeren die gearresteerd werden bij de rellen riskeerden het land uitgezet te worden, de repressie zou harder dan ooit toeslaan. Twaalf maanden later blijkt ook hier dat de spierballenrollerij meer weg heeft van electorale peptalk.⁽⁶⁾ Het uitwijzen van geboren en getogen Fransen bleek niet echt te gaan en zoals hoger gesteld is de spanning in verschillende banlieues enkel toegenomen. Moeten we dan niet rouwen om die twee flikken? Voorlopig alvast nog niet... naar het schijnt gaan ze weldra de strijd zelfs hervatten. En rechts ondertussen maar aan het roepen om nog meer repressie. En links maar aan het roepen om de pacificatie en de redding van de universele waarden van de republiek.⁽⁷⁾ En de zelfverklaarde protagonisten van mei ’68 maar moord en brand roepen en gewag maken van puur fascistische aanslagen. Ja, misschien

moet men dan toch maar het leger inzetten. Er is toch al eerder met scherp geschoten op het “Franse volk”. Zowel onder links, als onder rechts. Toegegeven; veelal in overzeese kolonies. Dat klinkt al meteen minder erg, niet? Als we daarbij dan nog eens rekening houden met het feit dat het één en ander gebeurde onder het bewind van de socialisten en met de goedkeuring van de communisten dan zijn we helemaal uitgepraat zeker?⁽⁸⁾

“Deze explosie van geweld is steriel. Auto’s verbranden van z’n eigen ouders of buren, autobussen verbranden die de volksbuurten bedienen, lagere scholen vernielen getuigt van de afwezigheid van sociaal en solidair bewustzijn van de kant van diegene die het doen. (...) De arbeiders hebben zich niet te verheugen over de vorm die deze explosie aanneemt, en niet enkel omdat ze er de eerste slachtoffers van zijn.”

Arlette Laguiller, eeuwige presidentskandidate van het Trotskistische Lutte Ouvrière (LO)

We hebben met z’n allen wel vaker gezwezen. Waar waren bijvoorbeeld de talrijke moraalridders van de linkerzijde, die de laatste maanden met een opgeheven vingertje op de rellen neerkeken, toen in 1961 in hartje Parijs honderden ‘immigranten’ naar aanleiding van een pacifistische mars geëxecuteerd werden?⁽⁹⁾ Vijfenvertig jaar later hebben de verantwoordelijken nog steeds niet terecht gestaan. Een zelfde straffeloosheid zien we tegenover de moordenaars van de kinderen van de slachtoffersters van weleer. Jaarlijks vallen er een acht- à tiental doden door politiegeweld.⁽¹⁰⁾ Veelal vermoord zonder enige verdediging. Zo werd er een jongen van 10 af-gemaakt omdat hij op de Franse nationale feestdag te veel lawaai maakte met zijn knallertjes. Buiten wat overplaatsingen ging alles gewoon lekker verder zijn gangetje. En weet je wat? Ook toen bleef het muisstil. Ook nu lijken velen al vergeten te zijn dat de aanleiding tot de rellen de dood van twee minderjarigen was.⁽¹¹⁾ En ook nu stond het in de sterren geschreven dat de show door zou gaan. Gelukkig zorgden een hoop “slecht geïntegreerde” jongeren voor een onaangekondigde onderbreking...

The show must go on...

Nu was ik even vergeten dat er tijdens de rellen een vreedzame oudere man vermoord werd op straat door “de jongeren”. Ja, dat krijg je als sommigen radeloos worden en niet meer weten op wie ze de jarenlange opgekropte frustraties en geweld moeten richten. Ook hier oogst je wat je zaait. Spijtig voor die man en diens familie. Maar waarom moeten wij ons daar absoluut openlijk over uitspreken?⁽¹²⁾ Om het monsterverbond van verontwaardigden nog wat afschuwelijker te maken? Is onze mening gevraagd toen men mensen tot wanhoop dreef? Want het mag toch duidelijk zijn dat als de bom niet gauw gaat ontploffen er enkel meer onschuldige slachtoffersters zullen vallen. Wedden dat ook dan een aanzienlijk deel van links onder druk van het rechtse politiek correcte denken meegaat staan bleren met rechts en de weldenkende ‘publieke opinie’? Blijkbaar kunnen de meesten hun woede iets beter de baas als het om een minderjarige gaat die omwille van een partijtje voetbal op een verboden terrein –oh, schande!- de dood wordt ingejaagd door flikken. Of als er een dodelijk ongelukje gebeurt op het commissariaat. Het is een beetje als huilen om een rechtse zak die vermoord wordt –pim-zalig-dat-ie-dood-is- en lekker verder boeren terwijl er elke dag tientallen doden vallen aan de grenzen van Fort Europa.⁽¹³⁾ Velen onder ons zien blijkbaar niet meer dat deze vluchtelingen es geofferd worden ter ere van kille politieke keuzes. Het bewijst allemaal hoezeer we in de greep van rechts zitten...

“Mijnheer de President, ik onderschrijf uw stelling om de orde te herstellen. De Franse samenleving is aan het dwalen. De Republiek is bedreigd. We zien kiemen van een burgeroorlog opduiken. Er mag niet getwijfeld worden: de orde herstellen is een prioriteit. Alle politieke verantwoordelijken, van links en van rechts, moeten met eenzelfde stem praten. Het is tijd voor een republikeinse eenheid om de gangreen, de barbarij en de woestheid uit te roeien.”

André Guérin, burgemeester en nationaal verkazene voor de Parti Communiste Française (PCF)

Voetnoten:

- De street-cd en het bijhorende boekje zijn eveneens verkrijgbaar bij De Nar voor de luttele som van 3 pleuro + portkosten.
- Een bloemlezing van de contra-revolutionaire linkse en links-libertaire propaganda vindt u in de verschillende kadertjes. De teneur was overal ongeveer dezelfde. Het is een keuze om vooral uitsluiers aan te halen in dit overzichtje van anarchistenes in Frankrijk. Het zou al te gemakkelijk zijn om hier enkel op autoritair links te focussen. (bron: Cette Semaine, <http://cettesemaine.free.fr>)
- Naaat een aantal internetfora die beheerd worden door jongeren uit de banlieues zelf, is het hier aangeprezen werk van Alèssi de belangrijkste (inspiratie-)bron geweest voor dit artikel. Het boek bevat echter een veel ruimere analyse over de banlieues, de revolutie en haar perspectieven.
- N. Sarkozy -zelf kind van de migratie- gedraagt zich reeds enkele maanden als dé presidentskandidaat van rechts en gaat in die hoedanigheid regelmatig vissen in de vijver van het fascistische Front National van Le Pen. Verder is hij ook niet te beroerd om in eigen (UMP-)rangen slachtoffers te maken en zich als dé stem van het volk te profileren. Ter linkerzijde liggen de kaarten iets minder makkelijk; bij de socialisten woedt een hevige kandidatuursstrijd en ook voor de drie links-revolutionaire formaties (LCR, LO en PCF) zijn de burgerlijke verkiezingen de voornaamste inzet geworden van hun strijd. De belangrijkste bedreiging voor Sarkozy lijkt uit te gaan van S. Royal, de meest rechtse kandidaat voor de presidentsstrijd bij de PS. We weten niet of u nog helemaal mee bent. Sowieso kunnen we in deze enkel het gros van de banlieusards volgen en samen met hen stellen dat het verder geen fuck uitmaakt wie in 2007 als winnaar (m/v) uit de verkiezingen zal komen; we zitten in de shit en wat maakt het uit wie de strontemmer in handen heeft?!
- De banlieues staan bij weldenkend Frankrijk en de buitenlandse verslaggeverssters bekend als plaatsen van rechteloos-

- heid (“des lieux de non-droits”), de gespierde politie-interventies moeten dan voor een herstel van de orde zorgen. Deze invallen vormen echter de meest extreme uiting van de rechteloosheid, die de staat in deze wijken georganiseerd heeft en in standhoudt.
- Begrijp ons niet verkeerd; elk slachtoffer van de repressie is er ééntje te veel! In het kader van de analyse die we hier trachten te maken van het spektakel dat men ons heeft voorgeschoteld kunnen we echter niet anders dan te concluderen dat er meer geblaat dan wol geproduceerd is. Het is moeilijk om een precies beeld te krijgen van de gevolgen van de repressie, gezien de gebrekkige interesse buiten de banlieues, maar velen waren meteen terug op vrije voeten en van de aangekondigde uitwijzingen lijkt er zeer weinig in huis gekomen te zijn. Met zijn uitwijzingsplannen stootte de minister niet alleen op het verzet van een aantal rechters, maar ook op de realiteit die wilde dat het gros van de jongeren die voorgeleid werden in Frankrijk geboren waren en de Franse nationaliteit hadden.
 - Zie kadertjes.
 - In januari 1956 wint de Front Républicain de verkiezingen in Frankrijk. Guy Mollet komt aan het hoofd van een regering van socialisten, communisten en links-radicalen. Datzelfde jaar nog verhoogt Frankrijk haar militaire greep op Algerije, dat op dat moment van het statuut van Frans departement geniet. De militairen krijgen extra bevoegdheden en tal van uitzonderingsmaatregelen -op de democratische rechten- worden getroffen om het verzet te verslaan. Deze maatregelen konden rekenen op de goedkeuring van de communisten, die zich aldus beweerden te verzetten tegen het Amerikaans imperialisme. Voor de stopzetting van de Franse onderdrukking, was het wachten op de vorming van een rechtse regering zes jaar later. De Parti Communiste Français heeft ook vandaag nog een kwalijke reputatie in de banlieues. Dit heeft niet veel meer met het koloniale verleden te maken, maar alles met de nationalistische, racistische en autoritaire trekjes van de nazaten van Stalin.
 - Op 4 oktober 1961 stelt het hoofd van de Parijse politie M. Papon (veel later veroordeeld omwille van zijn aandeel in

Een andere kritiek die wel eens geformuleerd is geweest, betreft het gebruik van gsm’s en het opbod onder verschillende wijken om het nieuws te halen. Een minuut televisionele glorie is toch zowat het hoogste goed in onze spektakelmaatschappij. Iedereen beroemd. En het lijkt nog te werken ook, want plots heeft iedereen de banlieues ontdekt en haar “probleemjongeren”. Als je kijkt tegen welke snelheid de televisie en het internet allerlei debilititeiten op ons afvuren, zien we niet goed in welk bezwaar hier tegen het gebruik van deze media door betrokken jongeren gemaakt kan worden. Het was onvermijdelijk dat er zich een spektakel boven hun hoofden zou afspelen. Een deel van het scenario hebben ze op z’n minst op originele manier zelf ingevuld en we kunnen maar hopen dat ze er van genoten hebben.

“Ja er zijn redenen om zich te verzetten, maar auto’s verbranden(van mensen die soms even arm zijn), blind toeslaan is enkel schade toebrengen. (...) De Fédération Anarchiste staat erop haar steun te betuigen aan de inwoners van de wijken die het slachtoffer zijn van het sociale geweld van sommige opstandelingen als van dat van de politie.”

Fédération Anarchiste (FA)

De rest van het scenario was een klucht, met een aantal zielige afgeborstelde fossielen uit ’68, de hele klik opiniemakersters en het hele partijpolitieke circus in de hoofdrol. Zo heeft men tevergeefs geprobeerd om de rellen in een communautair verdomhoekje te stoppen. Sarkozy riep hiertoe zelfs de hulp in van een aantal radicale

islamistische groeperingen.⁽¹⁴⁾ De fatwa mocht echter niet baten. Ook de “vaders en oudere broers” leken duidelijk niet opgewassen tegen de verzetsdrang van de jonge garde. Die duidelijk ook geen toestemming is gaan vragen aan de revolutionaire linkeruithoek van het partijpolitieke spectrum. Dat de auto’s en de infrastructuur in de eigen wijken werden aangevallen (in tegenstelling tot bij eerdere grote rellen)⁽¹⁵⁾, zegt misschien iets over de toegenomen radeloosheid, maar het zegt zeer zeker veel meer over de toegenomen afstand tussen de banlieue en het centrum. Hetzelfde kan gezegd worden over de enkele aanvallen die gebeurd zijn op studenten tijdens anti-CPE⁽¹⁶⁾-betogingen in Parijs. Je kunt moeilijk staan gapen naar de kloof die steeds groter wordt, zorgen dat jezelf aan de vruchtbare kant staat en vervolgens verschieten dat de verworpenen een ander taaltje spreken en je helemaal niet meer verstaan. Opvallend nog in deze zijn de talrijke gezamenlijke acties die in bepaalde verpauperde buurten werden opgezet tegen de CPE, die weliswaar heel wat minder aandacht kregen van de media.

“Het geweld is auto-destructief. Het treft hoofdzakelijk diegenen van wie ze de uitsluiting aanklaagt. Het geweld doen ophouden, dat hoofdzakelijk weegt op diegenen die terecht naar rust verlangen, is natuurlijk noodzakelijk.”

Gemeenschappelijk pamflet van ATTAC, FA, CGT, GISTI, Les Verts, LO, MJS, PCF,...

Tot slot heeft men ook nog gepoogd om de strijd te vervuilen, door te alluderen op het machismo dat hiervan uitging en door zich op te werpen als de stem van de onderdrukte vrouwen/meis-

jes in de banlieues. In Frankrijk sterft er gemiddeld één vrouw om de twee dagen ten gevolge van huishoudelijk geweld. Wees gerust, als al die vrouwelijke slachtoffers vielen in de banlieues dan was dat al lang geweten. Zoals we in eerdere teksten schreven lijkt het ons positief dat heel wat geweld dat in de banlieues zit, door deze rellen naar buiten gericht wordt. Verder voelen we ons niet geroepen om de onderdrukking van vrouwen te gaan misbruiken omdat het sommigen -lees een aantal opiniemakersters die niet zo happig zijn op radicale veranderingen-toevallig goed zou uitkomen. De oprechte strijd van tal van vrouwen in en buiten de banlieues om zich te bevrijden van het patriarchale juk verdient iets meer respect en een meer oprechte, dagelijkse solidariteit.

De toekomst

We hadden hier nog uitgebreide analyses kunnen maken over de architectuur van de HLM en haar voorganger de HBM⁽¹⁷⁾ en hoe deze laatste in 1939 als transit gebruikt werd voor joden die gedeporteerd werden.⁽¹⁸⁾ Of nog over het feit dat elke publieke ruimte vernietigd werd in naam van de controle. Of nog over hoe de staat van beleg eigenlijk tot de essentie van de democratie behoort.ENZ... Liever dan dit alles wilden we de verslaggeving en de nabeschouwingen bij de rellen eens onder vuur nemen. We hopen dat we bij deze ook een beetje een stem hebben gegeven aan een deel van de rebellerende jongeren, zoals wij ze hebben leren kennen via tal van hun geschriften. Wars van de rechtse verstikkende politieke correctheid, zonder belerend vingertje of revolutionaire catechismus. Decennia lang gingen ze gebukt onder het structureel geweld en racisme van de franse staat. Vandaag lijkt het er op dat er een nieuwe generatie jongeren

vastbesloten is om recht te staan. Zonder werk, zonder degelijke huisvesting, van generatie op generatie uitgesloten en vernederd lijken ze niet langer geïnteresseerd om op te staan en vervolgens aan te schuiven. Neen, als ze opstaan dan is het om te LEVEN, niet meer of niet minder. En als er één ding duidelijk is; dan is het wel dat er nog massa’s gewapend beton, auto’s, scholen, fabrieken, machines,... dit LEVEN in de weg staan. Maar in onze drang naar vrijheid botsen we natuurlijk niet alleen tegen structuren en infrastructuren, maar ook tegen flikken, gendarmen,... en u zult zien soms zelfs tegen een brave burger. Zo is het altijd geweest, vrienden revolutionairen! Tekenend voor de heersende pacificatie: veel jongeren uit de banlieues blijven dit vandaag alvast beter begrepen -of is het gevoeld?- te hebben, dan menigeen onder ons.

Terwijl we dit publiceren blijven de georganiseerde aanvallen op geïsoleerde politiepatrouilles toenemen...

23/10/2006

“Zij (de opstandelingen) vergripen zich aan hun onmiddellijke omgeving, in een soms destructieve aanval. De aanvallen op de scholen, die de leefomstandigheden van de inwoners van de wijken nog gaan verergeren, zegt veel over de perceptie van een instelling, die voor sommige jongeren uit de wijken eerder de sociale reproductie oproept, en een wachtkamer voor de werkloosheid, dan wel middelen tot emancipatie.”

Coordination des groupes anarchistes (Seine St Denis)

Onversneden anarchisme uit de Franse buitenwijken

De analyse die we hier maken over het spektakel rond de rellen in de Franse banlieues riskeert door sommigen verkeerdelijk verstaan te worden als een frontale aanval op de rol van de anarchistenes in deze strijd. De Nar zou dan weer het gewillige buitenbeentje zijn; “zelfverklaarde anarchistenes, die niets met anarchisme te maken hebben”. Niets is echter minder waar. Ondanks het reformisme van verschillende “officiële” vertegenwoordigersters van het anarchisme, hebben tal van anarchistenes niet staan toekijken of staan kijken tijdens de revolte. Meer nog; ook al laat de revolte zich niet vatten in een éénduidige beweging of analyse, is ze in essentie bevrijdend. Getuigen hiervan de laatste drie alinea’s uit het eerder aangehaalde werk van Alèssi Dell’Umbria (C’est de la racaille? Eh bien, j’en suis!), die we hieronder vertaald hebben.

De burgerlijke komedie ontmiijnt de energie van de revolte, door de collectieve stem van uitgesloten jongeren uit de banlieues te verkruimelen tot stembrieven, door afstand te doen van hun enige kracht –deze van de directe communicatie onder elkaar- ten voordele van een persoonlijke overdracht van macht aan de professionals van het gesproken woord. Bovenop de noodzaak om een “dam op te werpen” tegen Sarkozy bij de volgende presidentsverkiezingen, gaat het er weldegelijk om de onruststokers terug in de pas te doen lopen.

Tegenover de grote gemediatiseerde missen zoals deze van de twaalfde december in Clichy-sous-Bois, kunnen we hetgeen wat gerealiseerd is in Toulouse, vertrekkende van informele

discussies de avonden van de rellen in Mirail, uitmondend in betogingen die de avonden van 8, 9 en 12 november enkele honderden personen samenbrachten place du Capitole, plaatsen: het is waar dat ze vooral leken uit te gaan van de lokale libertaire (anarchistische, nvdv) beweging, maar jongeren van de Mirail hebben er aan deelgenomen, aangetrokken door het autonome en niet-institutionele karakter, en een dialoog heeft zich op gang getrokken, die vroeg of laat haar vruchten zal afwerpen. Zij die zich hebben gevonden op de place du Capitole, bewoners van de stad of van de banlieue, hebben de politiekers (Of beter “politicards” zoals de auteur gevat stelt. Een uitdrukking die in het nederlands niet bestaat en best vertaald kan worden als “politiekers zonder scrupules”. Nvdv) die de twaalfde een betoging probeerden op te zetten vertrekkende vanuit de Mirail op afstand gehouden, en de kringen van SOS-Racisme, de PS en de PCF met hun neuzen in hun eigen stront geduwd.

In 1981, slaagt een schaaamteloze baantjesjager er in om zich te laten verkiezen onder de slogan van ’68 “Het leven veranderen”. (Het betreft hier de PS’er François Mitterand, die in 1981 tot president verkozen werd. Nvdv) Verschiet men, nadat men de heldendaden gezien heeft van de verkozen en herkozen kandidaat, nog van de “depolitisering” van de jongeren in Frankrijk? Misschien hebben ze begrepen dat men het leven niet verandert met gouvernementele beslissingen, maar, concreet, dag na dag, door autonome en collectieve daden. Door haar wezen verbindt de stembusgang, als individuele daad volbracht in de “isoloir” (Nog zo een gevatte franse uitdrukking, dat met de vertaling “stemhokje” haar essentie verliest. Nvdv), waarbij de macht om te reageren aan anderen gedelegeerd wordt, tot niets. Terwijl de revolte tot alles verbindt...

de deportatie van Franse joden tijdens WO II, maar nog steeds levend en vrij) een “couvre-feu” of uitgangsverbod in voor Franse moslims van Algerijnse afkomst. Uit protest komen er op 17 oktober zo’n 30000 Franse Algerijnen naar Parijs afgezakt om te betogen tegen de racistische maatregelen van de Franse overheid. De vreedzame betoging wordt opgewacht door 7000 flikken en meer dan 11000 mensen worden gearresteerd. De eerste officiële verklaringen spreken over twee doden aan de kant van de betogersters. Terwijl Papon blijft beweren dat er slechts twee doden vielen, worden er tussen de 17de en de 27ste oktober ongeveer 150 lijken uit de Seine gevist. Honderden mensen werden koelbloedig geëxecuteerd op bevel van Papon en onder het oog van de Franse overheid. Niemand werd ooit voor deze -intussen algemeen bekende- slachting vervolgd.

10 Het gaat hier meestal om jonge mannen “afkomstig uit de immigratie”. Volgens Pierre Tévanian -die één en ander in dit verband grondig onderzocht voor de periode 1977-2001- blijft het aantal slachtoffersters gestaag toenemen. In de periode 1997-2001telde hij 10 dodelijke slachtoffersters per jaar, voor 6 tussen 1977-'87. Ook vandaag nog gaan de ongestrafte liquidaties voort; “des bavures policières” heet dat dan. Het is stilaan een oneindige lijst aan het worden, waaronder vele minderjarigen.

11 27 Oktober 2005: Na een helse achtervolging door de politie vinden Zyed Banna en Bouna Traore de dood door elektrocutie, een derde jongere raakte levensgevaarlijk gewond. Hun misdaad; rondlopen zonder papieren en vooral angst voor een zoveelste controle.

12 Tenzij we ons vergissen vielen er twee “onschuldige” slachtoffers tijdens de rellen, maar voor één keer is dit niet het onderwerp van de analyse.

13 We luchten ons hart reeds bij een eerdere gelegenheid over het verbond tussen bepaalde Nederlandse anarchistenes, links en rechts naar aanleiding van de moorden op Pim Fortuyn en Theo Van Gogh en het onvermogen om dit geweld tot haar juiste proporties te herleiden ten opzichte van het structurele geweld van de staat.

14 Heler televisie-avonden werden gevuld met debatten over anti-blank-racisme en integrisme. Zowat de hele Franse (blanke) elite -van links tot rechts-, van filosofen tot sociologen, kwamen waarschuwen voor het oprukkende “communautarisme”. Een aantal islamisten maakten dan ook mooi gebruik van de gelegenheid om de hele revolte te recupereren. De realiteit lag echter mijlen verwijderd van dit rechtse opbod.

15 Bij eerdere revoltes in de Franse buitenwijken kon men opmerken dat de meeste jongeren auto’s uitbranden van buiten hun eigen wijken.

16 De CPE (Contrat Première Embauche) zou een zoveelste stap geweest zijn in de verdere institutionalisering van de precariteit op de arbeidsmarkt, maar is voorlopig onder druk van de protesten afgevoerd.

17 In 1895 worden de eerste maatregelen genomen om arbeiders aan een eigen huis te helpen. Aldus kreeg men “de arbeider-eigenaar economisch, voorzienend en definitief genezen van de socialistische en revolutionaire utopieën, losgemaakt van het cabaret”. In afwachting worden de eerste arbeiderswijken opgebouwd, deze moeten de controle over de arbeiders vergroten, maar van arbeider-eigenaars is er vooralsnog geen sprake. Begin 20ste eeuw ontstaan onder het beheer van een aantal coöperatieven de eerste Habitations à Bon Marché (HBM). Het is pas na WO II dat de staat als dusdanig in het beheer van de sociale huisvesting gaat investeren. Het is ook rond die tijd dat de HBM omgedoopt wordt tot Habitations à Loyer Modéré (HLM). De architectuur van de HBM’s moest elke mogelijkheid tot kwalitatief contact tussen de huurdersters tot een minimum herleiden. De oververlichte gangen moesten een verlengde vormen van de straat en de overlopen en inkomhallen moesten zo klein mogelijk zijn.

18 De in 1934 opgetrokken HBM in de wijk La Muette (Seine-Saint-Denis) werd in 1939 ontruimd. Nadat de huurdersters uitgezet waren werden de drie blokken eerst als gevangenis voor communistische militanten gebruikt en later (1941-'44) als transitzone voor in totaal zo’n 100000 joden op weg naar de vernietigingskampen. Het gebouwencomplex is vandaag een HLM...

De stad als laboratorium

Stedelijke speelplaats voor de architecten van het kenniskapitalisme

Het kapitalisme en de stad hebben altijd een bijzondere verhouding gehad. Volgens vele geschiedkundigen was de stad de bakermat van het kapitalisme en steden zijn altijd belangrijke draaischijven geweest voor de handel. De stad als laboratorium doorloopt de geschiedenis van het kapitalisme en de manieren waarop het zich, in verschillende stadia, ruimtelijk georganiseerd heeft. Dat overzicht leert ons hoe de ruimte gebruikt werd om de onderdrukte klasse onder de knoet te houden, uiteen te drijven en, ten slotte, te doen verdwijnen in het georganiseerde geheugenverlies. Het post-industriële urbanisme tracht dat geheugenverlies ook ruimtelijk te realiseren.

Het vroeg-kapitalistische productieparadigma

Een paradigma ⁽¹⁾ is zoiets als een gezichtspunt; het is een zicht op de wereld vanuit een welbepaald perspectief en binnen dat perspectief is onze kennis op de wereld min of meer samenhangend en standvastig; een paradigma doet de wereld even stollen waardoor ze begrijpelijk wordt. En vanuit die greep op de wereld kunnen we, al dan niet met succes, ook ingrepen doen in de werkelijkheid. Maar een paradigma berust slechts op één gezichtspunt en kan door andere perspectieven besmet raken die de samenhang van onze greep op de wereld teniet kunnen doen. In de verwarring die daarop volgt, worden oude inzichten in de prullenmand geworpen of in overeenstemming gebracht met het nieuwe gezichtspunt, waardoor een nieuw, gewijzigd begrip van de werkelijkheid ontstaat. Het oude productieparadigma was het resultaat van het systematische onteigeningsproces dat met de staatsvorming (16-18e eeuw) gepaard ging. Op relatief korte tijd werd een enorm aantal mensen de middelen uit handen genomen om zelfstandig in hun levensonderhoud te voorzien. De grote groepen mensen die leefden van kleine ambachten en kleinschalige landbouw in de dorpsgemeenschappen werden naar de steden gedreven om daar de slavernij van de loonarbeid te ondergaan. In de daaropvolgende eeuwen ontwikkelde zich de klassieke kapitalistische samenleving: een samenleving gestoeld op de tegenstelling tussen een massa onteigende mensen en een kleine minderheid werkgevend plunderaars. De sociale werkelijkheid werd in haar geheel tegenstelling en bijgevolg confrontatie. De kapitalist beschikte over de productiemiddelen (materieel kapitaal) en de winst (financieel kapitaal) en de arbeider verzekerde de baas van zijn kapitaal door zijn eigen arbeid (lichaamskracht) te verkopen. Op de werkvloer moest deze scherpe tegenstelling beteugeld worden door een strakke, disciplinaire structuur die door toezicht en straf elke breuk tijdig kon indammen. De fabrieken werden gebouwd volgens de klassieke gevangenisstructuur, waarbij één centrale controlepost alle gelederen van de onderneming kon overzien ⁽²⁾

Maar deze economische spanning had ook haar weerslag op de sociale werkelijkheid. De sociale spanning vond haar materiële uiting in de rigide afscheiding tussen arm en rijk. De frontlinie tussen eigenaars en onteigenden was letterlijk zichtbaar in de stad als wieg van het kapitalisme. Tussen de arbeidersgetto's en de woningen van de stedelijke burgerij lag een wereld van verschil. Aan de ene kant de afgeschermd, riant burgerhuizen waarin de bewoners in salons het privilege van luxegoederen en cultuur consumeerden; aan de andere kant de verpauperde arbeiderswijken, waarin het asgrauw en de orde van de dag enkel doorbroken werden

door de wederkerigheid van het nabuurschap en de wetenschap in dezelfde ellende te delen. En deze frontlinie was in al haar scherpte niet enkel in de stad, maar ook in de hoofden van de mensen gegrift. De scheiding tussen 'wij' en 'zij' viel in alle ondubbelzinnigheid samen met de tegengestelde belangen van de eigenaars en de onteigenden. Het bewustzijn van dit verschil (een klassenbewustzijn) maakte van de arbeider een arbeider (verstoken van cultuur, arm, ziek, maar trots op zijn/haar handenarbeid) en van een baas een baas (gecultiveerd, weldoerend, rijk en trots op zijn intellectuele capaciteiten).

Voor de bazenklasse lag dit bewustzijn van de arbeiders echter voortdurend op de loer. Vanuit deze klasse werden dan ook vaak filantropische (menslievende) pogingen ondernomen om de onteigenden deelachtig te maken aan de burgerlijke beschaving. Er werden 'menswaardige' woningen gebouwd (die door hun architectuur tegelijkertijd extra controle toelieten); er werden pogingen gedaan om het plebs de burgercultuur 'bij te brengen' etc. Maar zoveel welwillendheid riep doorgaans het nodige wantrouwen op en het besluit dat het 'gemene volkje' van nature niet vatbaar was voor bijschaving drong zich als vanzelfsprekend op. De onhoudbaarheid en de schizofrenie van de vroeg-kapitalistische samenleving werden er echter niet minder op en ondanks de ontelbare anti-syndicalistische wetten begonnen de arbeiders zich steeds meer te roeren via sabotage en directe actie. De formele erkenning van de vakbonden was erop gericht dat ongecontroleerde arbeidersprotest lam te leggen. Tegelijk was de syndicalistische organisatievorm in overeenstemming met dit tijdperk van openlijke tegenstelling en confrontatie; tegenover de georganiseerde macht van de bazen stelde men de gelijkaardige massaorganisatie van de arbeiders, die na de Grote Avond ⁽³⁾ de revolutie de fabrieken in zelfbeheer zou nemen. De westerse samenleving betrad het tijdperk van een open frontenoorlog tussen de klassen, waarbij beide kampen in min of meer gelijke mate klappen uitdeelden en te verduren kregen. De arbeidersbeweging, die aanvankelijk als geheel vaag libertair-socialistisch getint was, verbrokkelde doorheen deze strijd in een veelheid aan politieke oriënteringen die het politieke landschap van de twintigste eeuw blijvend zouden beïnvloeden. Het autoritaire communisme, het socialisme, het radencommunisme, het anarchisme en het christelijke socialisme namen het, al dan niet oprecht, op voor de belangen van de arbeider. De staat, die tot dan toe ondubbelzinnig de kaart van de bazenklasse had getrokken en ware slachtpartijen had aangericht onder het 'gewone volk', zag in dat enkel een politieke bemiddeling een revolutionair scenario kon voorkomen en begon, eerst met de nodige voorzichtigheid en later met enige durf, toegevingen te doen aan de tumultueuze protesten. Onder impuls van deze toegevingen begon de ideologische versplintering binnen de revolutionaire beweging pijnlijk voelbaar te worden. Gepaaid door 'hun' verwezenlijkingen en de zoete geur van de macht ontpopten de socialistische zich tot echte staatsfetisjisten en vervloekten ze met hetzelfde enthousiasme de autonome initiatieven van de arbeiders en het 'kleinburgerlijke' anarchisme ⁽⁴⁾. Tegelijkertijd werden ook de vakbonden onder partijpolitieke curatelen geplaatst en zo ontdaan van hun eventuele strijdvaardigheid.

Het sociaal-democratische paradigma

Het klassieke 'kapitalisme van de tegenstelling' kwam vanaf dan onder sterke druk te staan en meer en meer werd de 'sociaal-democratische'

invalshoek toonaangevend. En waar de private menslievendheid van de bazen gefaald had, zou 'vadertje staat', vanuit een identieke bezorgdheid, meer resultaten boeken in het temmen van de onteigende klasse.

Vanaf nu zou de staat de altijd aanwezige moderator worden van de gesprekken tussen werkgevers en vakbonden en als 'onpartijdige partij' de belangenbehartiging van 'het algemeen' ⁽⁵⁾ op zich nemen. Daarnaast zou ze zich, onder invloed van de socialistische, steeds actiever gaan inzetten voor de algemene levensomstandigheden van de arbeider met als eigenlijke inzet: de scherpste kantjes van de nog steeds aanwezige sociale spanning afvlijen. Daarbij bleef de hiërarchische fabrieksstructuur grotendeels behouden; nu versterkt door de bemiddeling van de gevestigde vakbonden die een soort van waakhondfunctie gingen vertolken voor de werkgevers. Maar ook in de ruimtelijke leefwereld van de arbeiders werden ingrepen gedaan. De wijken waarin het protest het hevigst was geweest, werden heraangelegd. De straten werden verbreed waardoor barricades onmogelijk werden en door sociale huisvesting werden de sociale netwerken onder de onteigenden verbroken ⁽⁶⁾. Helemaal in navolging van dit vroege urbanisme stelde Le Corbusier onomwonden dat het alternatief voor de architectuur de revolutie was ⁽⁷⁾. Hij was de geestelijke vader van de sociale hoogbouwtorens, waarin armen en steuntrekkers tot op vandaag samengedrongen worden.

Tegelijkertijd probeerde de staat, net zoals de bazen dat gedaan hadden, de arbeidersklasse deelgenoot te maken aan de burgerlijke cultuur of de arbeids- en staatsverheerlijkende socialistische 'volkscultuur'. Het dominante politieke bedrijf verstevigde met deze 'sociale' maatregelen haar greep op de samenleving als geheel en slaagde erin de subtiele sociale vrede te bewaren. Tegelijkertijd veronderstelde deze staatsdominantie een uitgebreid bestuurlijk apparaat dat uitermate centralistisch was en bevolkt werd door echte leiders: politieke bazen en bonzen die de inspraak verachtten en de tegenspraak verketterden. De politici van de plicht, de vaderlijkheid en het tafelkloppen, die als ware 'don's' de markten afschuimden om met de zwaarwichtigheid van hun retoriek en de gulheid van hun dienstbetoon hun kiezerspubliek aan zich te binden. Tot begin jaren zestig kon de sociaal-democratische staat deze positie, mede dankzij het gunstige naoorlogse economische klimaat, handhaven. De naoorlogse welvaart gaf ook het kapitaal een belangrijke adempauze en in zekere zin vulde ze de vredestitende staatstussenkomst ook aan door de overgang te maken van luxeconsumptie naar massaconsumptie. Plots kregen de armen toegang tot heel wat producten die voorheen voorbehouden waren aan de rijken. Deze producten konden ze in de afgedongen vrije tijd als volwaardige burgers consumeren. De opkomst van de koopwareneconomie, waarin de arbeider zijn verkochte arbeid (letterlijk) weer kon afkopen in de warenhuizen, was zeker even essentieel als de tussenkomst van de staat voor het wegmoffelen van de sociale spanningen.

Naar het einde van de jaren '60, in volle welvaart, laaide het waakvlammetje van de sociale strijd echter plots en onverwachts weer hoog op. Onder impuls van studentenbewegingen over heel Europa ontstond er een beweging die, zowel qua inhoud als qua vorm, duidelijk afwijken van de arbeidersbeweging uit de eerste helft van de twintigste eeuw, maar niettemin sterk ondersteund werd door de arbeiders. Deze beweging lanceerde een frontale aanval tegen de gevestigde orde in al haar facetten. De traditionele gezinsstructuur werd ontmaskerd, het arbeidsethos onderuit gehaald en het gezag kwam op alle niveaus onder vuur te liggen. De afgekochte sociale vrede van de welvaartstaak keerde zich plots om in een stoutmoedig 'wij willen alles'. En in een landschap van politieke en syndicalistische verstenen werd het vrijheidsstreven en in haar kielzog het anarchisme nieuw leven ingeblazen. De studenten en de arbeiders namen in '68 universiteiten en fabrieken over, hielden gezamenlijke vergaderingen en de wijken organiseerden zich opnieuw. Na decennia van staatsaalmoezen en consumptie werd het leven plots een wilde, algemene staking; een absoluut haperen van de verstikkende normaliteit. Voor velen leken de gebeurtenissen in mei '68 een soort van deus ex machina; een bewijs tegen het historische determinisme ⁽⁸⁾ van de voorgaande sociale tijdingen. In volle welvaart, met volle magen en gevulde voorraadkasten, werd op enkele weken tijd het ideologische laken van de werkelijkheid getrokken en hervonden de mensen de kracht die ze altijd al gehad hadden. En vermits de vervreemding zich uitgestrekt had over het hele dagelijkse leven volstond een zuivere politieke of economische omwenteling niet meer. Het dagelijkse leven zelf moest het voorwerp worden van de bevrijding.

Post-industrialisme: de verbeelding aan de macht ⁽⁹⁾

Mei '68 zou de geschiedenis ingaan als de grootste wilde staking ooit en haar nawerking was zo langdurig en diepgaand dat het nu pas mogelijk wordt een inschatting te maken van haar volle betekenis. In verschillende opzichten heeft het oproer van '68 de denkkaders van het traditionele machtsverhaal blijvend doorbroken. In de drie decennia die erop volgden ⁽¹⁰⁾, hebben de (meeste) hoofdrolspelers van '68 zich immers opgeworpen als de nieuwe leidinggevende kaders. Met evenveel enthousiasme en een gelijkwaardige ingesteldheid brachten ze nu geen revolutionaire ideeën meer aan de man/vrouw, maar producten. En ook aan de bedrijfsmentaliteit werd er gesleuteld: de bazen werden collega's,

de collega's werden bazen, de productie werd gedecentraliseerd en in kleine eenheden opgesplitst, die ook (beperkte) inspraak hadden in het productieproces. Tegelijkertijd vond er, onder impuls van de nieuwe informatie- en communicatietechnieken, een verschuiving plaats van industriële productie naar de dienstensector en de nieuwe kennissectoren (spitstechnologie, computertechnologie...). Deze nieuwe sectoren hadden behoefte aan meer mondige werknemers en een minder logge bedrijfsstructuur. De werknemer verkoopt er niet langer zijn fysieke arbeid, maar zijn kennis en zijn creativiteit... kortom, zijn persoonlijkheid. In deze kenniseconomie zijn tolerantie, openheid en vindingrijkheid de échte grondstoffen geworden. De traditionele spanning tussen loonarbeiders en werkgevers lijkt hier op een bedrieglijke manier opgelost. De baas staat niet langer boven zijn (of nu ook: haar) werknemers, maar is evenmin zelf een werknemer geworden. Er zijn geen bazen en werknemers meer. Ieders leven wordt immers een bedrijf, waarvan het kapitaal (de kennis) levenslang moet beheerd worden en dat altijd en op eigen verantwoordelijkheid failliet kan gaan. Op een bedrieglijke manier heeft deze economie het zelfbeheer gerealiseerd, ook al gaat het in de eerste plaats om een beheer van de eigen miserie.

Ook in de politiek heeft er een zekere kanteling plaatsgevonden in de stijl van de macht. De arrogante machts politici (stijl Vanden Boeynants) hebben veelal plaats moeten ruimen voor de tolerante, mediagenieke debatpoliticus, die als een verlichte moraalridder de vriendjespolitiek, de verzuiling en de ideologische dogma's aan de kaak stelt⁽¹¹⁾. Hij (of nu ook: zij) verkoopt zich als een merk, verzorgt een eigen huisstijl, verpakt zichzelf, verbeeldt zichzelf...kortom, beheert zichzelf als een politiek bedrijf. De politiek dicteert de mensen dan ook niet langer. Ze garandeert enkel de bedrijvigheid van de bedrijven die wij allemaal geworden zijn. Ze omkaart, begeleidt en richt onze levens-loop-baan en stroomlijnt onze belangen met die van alle andere bedrijvige mensen én zichzelf. In deze 'beste der mogelijke werelden'⁽¹²⁾ strijkt de economie/vooruitgang alle plooiën glad. Tegengestelde belangen zijn er ondenkbaar geworden. Spreekt men daarom enkel nog over botsende 'beschavingen' en 'culturen'?

De post-industriële urbanisatie

We zagen hoe het kapitalisme zich doorheen haar geschiedenis ontwikkelde vanuit opeenvolgende invalshoeken. Het gezichtspunt van de sociale tegenstelling vond haar neerslag in de vormgeving van de ruimte, die zelf tegenstelling en absolute scheiding werd. Met de wissel naar het sociaal-democratische paradigma zagen we hoe die tegenstelling door de staatstussenkomst bemiddeld en ontijdend werd. De sociale huisvesting rekende op geen enkele manier af met de sociale spanning, maar maakte ze onderhandelbaar. Pas de post-industriële samenleving zal definitief komaf proberen te maken met de klassenstructuur zelf van de samenleving. Dat doet ze in de eerste plaats door haar managerscultuur te verpersoonlijken. Onze levensloop wordt een bedrijf dat actief geprofileerd, gepromoot en beheerd moet worden⁽¹³⁾ en, ondanks de nog steeds schrijnende, structurele verschillen tussen individuele mensen, is er niemand die aan deze hachelijke onderneming ontkomt.

Tegelijkertijd kan deze mentaliteit haar intrede onmogelijk doen in een werkelijkheid die nog de sporen draagt van een geschiedenis van klassenstrijd. De schoonspraak van de opgeheven maatschappelijke tegenstellingen blijft dode letter in een samenleving die niet afgerekend heeft met de artefacten⁽¹⁴⁾ van die tegenstellingen. Daarom zal het post-industrialisme in de tweede plaats komaf maken met de ruimtelijke herinneringen aan het industriële tijdperk. Om dat doel te bereiken gebruikt ze het stadsmangement:

de visie op ruimtelijk stadsbeleid in het kenniskapitalisme.

In de context van het kenniskapitalisme worden de steden de ontwikkelingspolen bij uitstek. Dat betekent dat in de eerste plaats de historische stadskern omgevormd wordt tot het centrum van de regionale administratie en de dienstensector. In steden met een belangwekkend historisch patrimonium vindt in het stadscentrum ook het 'geveltoerisme' haar plaatsje⁽¹⁵⁾. Het centrum is tevens de thuishaven voor groots opgevatte culturele evenementen die de stad in enkele dagen tijd omtoveren tot een spectaculaire tentoonstelling of een groots opgevat feest. Het post-industriële kapitalisme heeft naast de kennis namelijk ook de cultuur ontdekt als eindeloos hernieuwbare grondstof en impuls voor ingrijpende stadsvernieuwing⁽¹⁶⁾.

Van primair belang in het uitwissen van de bouwkundige erfenissen uit het industriële verleden is de opwaardering van de arbeiderswijken in de 19de eeuwse gordel. Deze wijken werden door de lage huurprijzen in de jaren 70 vooral bevolkt door migranten en worden vandaag in de regel bestempeld als probleemwijken. De arbeiderswijken worden opgewaarderd om de rijkere huidige stadsverlaters terug naar de stad te lokken en zo de concentratie van armere bevolkingsgroepen (en het ontstaan van nieuwe tegenstellingen) te voorkomen. Hele buurten worden onteigend en gesloopt om vervolgens plaats te ruimen voor parkjes en private en sociale nieuwbouw⁽¹⁷⁾. Doorgaans leidt de opwaardering tot hogere huurprijzen in de hele buurt en het uitdrijven van de oorspronkelijke bewoners naar de nieuwe sociale blokken buiten de stadsring. De nieuwe bewoners van deze wijken zijn progressieve tweeverdieners (de zogenaamde 'creatieve klasse') die de stad financiële slagkracht geven en de nieuwe modelburgers zijn. De sociale mix, het samenwonen van armen en rijken, de ruimtelijke opheffing van de tegenstellingen die met de opwaardering beoogd werd, leidt zo tot een ruimtelijke verschuiving van de tegenstelling⁽¹⁸⁾.

Net buiten de stadsring bevinden zich de industriële sites uit de vorige eeuw. Ook deze troosteloze erfenis van het industrialisme wil men uitwissen en ook hier doet men dat door de progressieve, artistieke en tolerante voorhoede van het kenniskapitalisme aan te trekken. De fabrieksgebouwen worden omgevormd tot trendy lofts, alternatieve woonprojecten en ateliers voor kunstenaars⁽¹⁹⁾. Nog verder buiten de cirkelvormige invloedssfeer van de stad vinden we de grote winkel- en pretparken, maar eveneens de bedrijventerreinen: vooral informatie-, communicatie- en spitstechnologie, aangevuld met bedrijven voor logistiek en transport.

Als onze steden zich doorgaans in concentrische cirkels ontwikkelen en uitbreiden⁽²⁰⁾, vormen de projecten die zich op de stations richten daar toch een uitzondering op. Als toegangspoorten en dus uithangborden moeten de stations een eerste en onuitwisbare indruk nalaten bij de toerist, de zakenpartner en de (gewenste) kandidaat-inwoner, ook wanneer hij/zij zich tot in

het stadscentrum begeeft. Vanuit de prestigieuze stations snijdt de voornaamste toegangsweg naar de stadskern doorheen de verschillende wijken en ook deze corridors worden ontwikkelingsassen die de bewoners uit de achterliggende wijken zullen wegdrijven. Tegelijk vervult het station zelf een draaischijffunctie voor de stedelijke en buitenstedelijke economie. Het moet instaan voor de mobiliteit, de beweeglijkheid en de snelheid van het economische reilen en zeilen door de verschillende transportwijken vlekkeloos op elkaar te laten aansluiten. In de praktijk betekent dit de bouw van grote parkings, het uitbouwen en afstemmen van het openbaar vervoersnet en, als het even kan, de komst van een hoge snelheidstrein.

Maar de stations worden ook zelf nieuwe ontwikkelingspolen voor de kenniseconomie. De vlotte bereikbaarheid voor werknemers en zakenlui en het creatieve, stedelijke klimaat maken van de woonbuurten rond de stations gegeerde wingebieden. De bewoners moeten er plaats ruimen voor heuse kantoorgetto's⁽²¹⁾ en kort daarop gaan de vastgoedprijzen in de buurt de hoogte in, zodat de opmars van de kantoren zich verder doorzet. In grote steden in het buitenland worden dergelijke kantoorwijken meer en meer gecombineerd met vrijetijds- en woonfuncties. In deze zogenaamde Urban Containers hebben de bewoners een hele 'leefwereld' binnen handbereik: hun werk bevindt zich op de volgende etage, de supermarkt op het gelijkvloers en het zwembad op het dakverdiep. Overdag garandeert de bedrijvigheid er de veiligheid en na de werkuren beschikken de bewoners er over een aansluiting van de camera's in het gebouw op hun kabeltelevisie. De toegang tot deze gebouwen is ook uiterst beperkt: men komt er enkel in met een bewonersbadge, via gezichtsherkenning etc. waardoor een soort van nieuwe geprivatiseerde publieke ruimte ontstaat.

Het stadsmangement oefent haar invloed echter niet enkel uit op de stad zelf. Ook naar buiten toe wordt de managersbenadering toonaangevend. De stad wordt een merk, dat gepromoot wordt met een logo, waarin de belangrijkste ingrediënten (de troeven) van de stad geëtaleerd worden. Het zogenaamde city branding probeert de stad te verkopen als een beeld; een totaalprodukt dat het moet opnemen tegen andere produkten/steden⁽²²⁾. Deze onderlinge concurrentieslag om de creatieve klasse (de rijke innoverende burger, de artistieke bohémien, de andersondernemer, de andersglobalist...) is de uiteindelijke drijfveer voor het opbod van prestigeprojecten en allerlei culturele happenings. Het industriële kapitalisme en haar sociaal-democratische variant gebruikten de discipline om de maatschappelijke tegenstellingen te beteugelen. Ze grepen van buitenuit in op de levensomstandigheden van de armere bevolking en de inperkingen die ze oplegden waren tastbaar: de strafmaatregelen op de werkvloer, de ruimtelijke concentratie in de arbeidersgetto's, het isolement in de sociale woonblokken... Het post-industriële tijdperk, met haar omvangrijke opinie-apparaat en haar technologische spitsvondigheden, heeft de wapenstok van de discipline naast zich neergelegd en ingeruild voor de

meningenfabriek van de media, de camera en de inspraak. De disciplineren van het lichaam heeft plaats geruimd voor een disciplineren van de geest, die enkel nog aangevuld moet worden met een subtiele, onmerkbare externe controle. In de industriële stad leven de uitwendige discipline en de sociale spanning nog voort in de ruimtelijke tegenstelling: de rijke wijk, de banlieue, de oude, verlaten fabriekssites... De bewoners komen er nog dagelijks in aanraking met het disciplinaire karakter van hun onderwerping. De post-industriële stadsbewoner moet het stellen zonder dat geheugensteuntje: hij/zij leeft in een stad die de ruimtelijke restanten van de sociale tegenstelling en de discipline systematisch weggevoerd heeft. Wat overblijft is een ruimte zonder geschiedenis, waarin mensen zonder historisch bewustzijn enkel nog de vereenzaming delen.

1. De wetenschapsfilosoof T. Kuhn was de eerste om deze term te gebruiken. Hij gebruikte de term om het verloop van wetenschappelijke ontwikkeling te duiden. In deze tekst wordt de term in een bredere betekenis gebruikt.
2. Het zogenaamde 'panopticon': de architecturale vorm van de gevangenis die door Bentham uitgedacht en uitgewerkt werd.
3. De Grote Avond: typische beschrijving van een revolutie in deze fase van het kapitalisme. De revolutie bestaat uit een eenvoudige omkering van de maatschappelijke tegenstellingen, die van vandaag op morgen kan plaatsvinden. Terwijl men zou kunnen zeggen dat een arbeider alleen maar revolutionair kan zijn door zich van zijn arbeiderseigenschappen te ontdoen, dus van zijn arbeidsethos, van zijn geïntegreerde fabrieksdiscipline, zijn respect voor hiërarchie, zijn moreel conservatisme. Zie: Roger Jacobs, Voeten in de aarde.
4. De belediging van Marx aan het anarchisme, onder andere omdat de anarchisten zich vragen stelden bij de verheerlijking van de arbeid.
5. Haar 'algemeen goed': de verzekering van de staatsorde.
6. Een eerste, sprekende voorbeeld van dergelijk contrarevolutionair urbanisme wordt ons gegeven door de 'eerste moderne urbanist', baron Haussmann. In opdracht van Napoleon III hertekende hij de Parijse arbeiderswijken waarin de protesten in 1830 en 1845 het hevigst waren geweest.
7. Le Corbusier, Vers une architecture, Parijs, 1927. Le Corbusier wordt beschouwd als de grondlegger van het modernisme in de architectuur
8. Historisch determinisme: het geloof dat sociale veranderingen een wetmatigheid volgen, die bijvoorbeeld (in het marxisme) gedictieerd wordt door de economische verhoudingen.
9. Slogan van mei '68.
10. Het artikel gaat, onterecht, niet in op de hevige strijd die in de jaren zeventig en tachtig woedde in bijvoorbeeld Portugal en Italië. Dat revolutionaire verzet was gericht tegen de herstructurering die hier wel behandeld wordt.
11. De uitzonderingen op deze regel (de Mathots...Luik, de Vancauwenberghs...Charleroi) bevestigen de stelling van het artikel. Zij hebben vooral nog voet aan grond in de oude industriële bekkens.
12. Met deze oneliner rechtvaardigde de filosoof Leibniz het 17e eeuwse maatschappelijke bestel. De maatschappij is wat ze is, omdat ze niet anders (beter) zijn kan.
13. De begeleiding van 'werkzoekenden' is in dit opzicht veelbetekend. De werkloze moet aan carrièreplanning doen en zichzelf actief aanprijzen en verkopen.
14. Artefact: voorwerp. In geschiedkundige zin: een voorwerp dat getuigenis aflegt van het samenleven in een bepaalde periode.
15. Vooral in de steden met een 'middeleeuwse' stadskern. Meestal gaat het om gebrekkig gereconstrueerde gevels. In Gent werd het oude stadscentrum bijvoorbeeld volledig gereconstrueerd naar aanleiding van de wereldtentoonstelling van 1913.
16. De jaarlijkse verkiezing van een 'Europese Culturele Hoofdstad' is daarvan een droevig voorbeeld. Jaarlijks wordt een Europese stad uitgekozen die vervolgens omgevormd en misvormd wordt tot kapitalistisch cultuurparadijs. Zie: La fête est finie (<http://lafeteestfinie.free.fr/>)
17. Voorbeelden zijn de Gentse wijken Brugse Poort en Rabot, de eerste vooral omwille van het verzet dat ertegen kwam.
18. Dat falen van de sociale mix duidt erop dat het post-industrialisme met haar wensdroom van valse klassenloosheid nog vele hindernissen te nemen heeft.
19. Enkele voorbeelden: de oude dokken van Gent, de vaartkom in Leuven...
20. Een structurele erfenis van de middeleeuwse, omuurde stad.
21. Zie bijvoorbeeld: de geplande werken aan het Leuvense Station, de plannen met Gent Sint-Pieters, de Kievitwijk in Antwerpen, de hoogbouw bij het station van Brussel-Noord, Liège-Guillemins.
22. 'Leuven, eeuwenoud, springlevend', de 'A' van Antwerpen: 'i stad is van iedereen', G♥nt.

HOE ZAT DAT NU WEER MET. . .

Veganisme voor baby's en peuters

Het is onthutsend te zien hoe behoudsgezind tal van geëngageerde mensen reageren als het gaat over de (op-)voeding van kinderen. We hebben geen goed woord over voor de instituties en dogma's die onze samenleving in een verstikkende wurggreep houden, maar als het over de opvoeding van kinderen gaat gaan we toch liefst lekker conformiseren. Dit conformisme komt neer op een fundamentele invraagstelling van de leefbaarheid, de gegrondheid en de kracht van onze strijd. We juichen als er een school in de vlammen opgaat en houden vlammende pleidooien tegen het onderwijssysteem, maar sturen voor de zekerheid 'onze' kinderen toch maar naar school. Het liefst van al zien we 'onze' kinderen als moeilijke, maar geïntegreerde leerlingen. Dit gaat niet enkel op voor de school; hetzelfde geldt zeker ook als het gaat over veganisme.

Het veganisme -hier en nu- onderscheidt zich van het vegetarisme, doordat het een dagelijkse strijd is die zich niet laat recupereren en opsluiten in het uitzichtloos en reformistisch gelabel van de bewuste consument. We zeggen weldegelijk “hier en nu”, want we weten maar al te goed hoe meerdere in oorsprong radicale strijden gerecupereerd en geïnstitutionaliseerd zijn. Dat neemt niet weg dat elkeen die naar veganisme streeft, vanuit het oogpunt van (dieren-)bevrijding zijn/haar strijd nooit zal laten leiden door een (vegan-)labeltje. Wie streeft naar veganisme, streeft ernaar om elk gebruik van andere dieren om welk doeleinde dan ook (voeding, kleding, amusement, werktuig, ...) te vermijden en zelfs te bestrijden. Dit laatste veronderstelt -zoals elke radicale strijd- een continu engagement en een permanente invraagstelling van ons doen en laten.

Daarnaast moeten we vaststellen dat het vegetarisme heel wat aan radicaliteit heeft ingeboet en minder dan vroeger leidt tot veganisme en dierenbevrijding; het is een “way of life” geworden, een niche in de markt, een voedingsleer. Het vegetarisme is niet langer een -isme, maar veel eerder een rubriek op de menukaart, een verplicht nummer-tje van een barbaarse industrie die gewillig de klant tot koning heeft gekroond. Waarbij over het algemeen deze industrie -en nog maar zelden de vegetariërster zelf- bepaald wat vegetarisch is en wat niet. Vegetariërster ben je van vandaag op morgen, naar veganisme blijf je immer streven. Het vegetarisme moderne stijl -met of zonder vis, met of zonder dierlijk gestremde kaas- verstompt het denken! Nogal wat veganistenes stellen dan ook (terecht) dat de kloof tussen veganisme en vegetarisme groter is, dan deze tussen vegetarisme en omnivorisme. Hiermee is niet gezegd dat een radicaal denken rond onze verhouding tot niet menselijke dieren, niet via de weg van het vegetarisme tot veganisme zou kunnen leiden, wel integendeel. Alleen moeten we vaststellen dat dat steeds minder gebeurt.

Zo is het vegetarisme zich steeds meer gaan verliezen in een enge individualistische invulling van het concept “gezond(heid)”. In deze rubriek zullen we het wel vaker hebben over voeding, maar ook dan dwingt het veganisme ons er toe om één en ander in een ruimer perspectief te plaatsen; een perspectief waarbij individuele en collectieve bevrijding elkaar maximaal aanvullen. Voor zo ver veganisme over gezondheid gaat, gaat het dus over collectieve (én individuele) gezondheid en niet over de enge, individualistische invulling die de lobby van de biologische en (in iets mindere mate) vegetarische protagonisten ons steeds meer is gaan opdringen. De vraag naar de leefbaarheid van een bepaalde strijd -leefbaarheid, die in het geval van het veganisme (volgens sommige opposanten) vrij letterlijk mag genomen worden-, kan enkel beantwoord worden door de praktijk van die strijd. Samenvattend kunnen we dus stellen dat het de vele (generaties) veganistenes zelf zijn, die door hun dagelijkse praktijk/strijd de vraag naar de leefbaarheid (en dus o.a. ook naar het “gezond zijn” in enge zin) op overtuigende manier positief beantwoorden. Bij een eerdere analyse over *veganisme, dierenbevrijding en anarchisme* in dit blad, toonden we reeds aan hoe een doorgezet streven naar veganisme in niet geringe mate bijdraagt tot een collectieve bevrijding -en gezondheid dus- van “mens en dier” (“mens en dier” verstaat iedereen, maar het is

natuurlijk een wanconstructie van het niveau “olifant en dier”).

Mocht er dus nog aan getwijfeld worden; er is geen reden om kinderen van jongs af aan te verplichten om actief en/of passief deel te nemen aan ‘onze’ cultuur van onderdrukking, uitbuiting, moord en roofmoord ten opzichte van andere dieren. Veganistenes die ‘hun’ kinderen niet-veganistisch opvoeden ondermijnen hiermee hun strijd en dragen een ongelofelijke verantwoordelijkheid in de reproductie van de onderdrukkingsmechanismen die de samenleving maken tot de dagelijkse gruwel die ze is. Want wie vandaag om pragmatische overwegingen het veganisme afzweert, omhelst morgen het patriarchaat en tal van andere verstikkende “gewoontes”. Is er dan niets waar je als veganiste (persoon die naar veganisme streeft) moet opletten als je de verantwoordelijkheid draagt voor de (op-)voeding van kinderen? Zeer zeker wel, maar die oplettendheid is nu éénmaal eigen aan het strijden zelf. Meer zelfs; als je bekijkt hoeveel jongeren -hier en nu- het slachtoffer zijn van “welvaartsziekten” (zoals het gros van de eetstoornissen), kan je enkel vaststellen dat het voeren van een dagelijkse strijd inzake voeding (wat het meeste weerstand lijkt op te wekken bij derden, als het gaat over een veganistische opvoeding) meer dan welkom is. Wie van het streven naar veganisme een dagelijkse strijd maakt, heeft geen reden om die strijd a priori te ontzeggen aan anderen en nog minder om de onderdrukking en uitbuiting met de paplepel in te geven.

Zoals we reeds hoger stelden zijn tal van vrijheidsstrijders ons voor geweest als het gaat over het veganistisch opvoeden van kinderen. Zoals vaker bij strijden is het veelal een kwestie van overtuiging en ondersteuning. We geven in deze vegan deli-corner dan ook graag een aantal praktische receptjes voor de allerkleinsten en nodigen u graag uit om niet te blijven zitten met uw vragen. De recepten die we in de vegan deli-corner hebben opgenomen zijn voor baby's vanaf 4 maanden. Belangrijk hierbij is dat elke baby zijn/haar groeiritme heeft en dit geldt ook voor de acceptatie van de verschillende voedingsmiddelen. Moet het gezegd; forceren is uit den boze! De eerste 4 maanden dient men zich te beperken tot borstvoeding en/of “versterkte” sojamelk voor baby's, daar het spijsverteringssysteem van de baby op die leeftijd nog niet volledig ontwikkeld is. Om tal van individuele en collectieve redenen is borstvoeding te verkiezen boven sojamelk (verlaagt het risico op borstkanker, verhoogt de weerstand van de baby, laat zich moeilijk vercommercialiseren, behoeft geen extra verpakking, noch akkerland, ...). Ook bij borstvoeding is het veelal een kwestie van overtuiging en ondersteuning, maar deze keuze valt verder een beetje buiten het bestek van dit betoog. In geval van een verhoogd risico op allergieën zal men de introductie van vaste voeding of bepaalde voedingsstoffen nog wat langer moeten uitstellen. Gezien de voedingswaarde en aangepastheid van beide soorten melk moet men deze zeker tot de leeftijd van één jaar als hoofdbestanddeel in het dieet van de baby houden. Tot slot nog een aantal dingen die men best zo lang mogelijk vermijdt: zout, suiker, koffie en thee. Over noten en zaden zijn de meningen verdeeld, maar indien er bij de voorouders van het kind geen notenallergie voorkomt kunnen beiden rond de leeftijd van 7 maanden geïntroduceerd worden. Vanaf een maand of 9 zal de baby al meer op zijn/haar onafhankelijkheid gaan staan en kent hij/zij nog nauwelijks culinaire grenzen. Blijf altijd waakzaam voor het gevaar van verstikking door kleine ongekauwde stukjes, maar ook hier is het een kwestie van ondersteunen, ervaren en leren, en niet van “verkleuteren”... Succes ermee en aarzel vooral niet ons te contacteren.

-- het Ongedierte

Voornaamste bronnen:

- Vegetarian and Vegan Mother and Baby Guide, Rose Elliot (<http://www.viva.org.uk>)
- Végétariens & végétaliens: vivre sans manger les animaux, AVIS (<http://avis.free.fr>)

Reeds eerder verschenen in deze rubriek: B12 en veganisme (zie De Nar 203, p5).

Vragen voor deze rubriek of over de inhoud van de behandelde onderwerpen: vegan@denar.be of via post (zie info).

VEGAN DELI-CORNER

De eerste stapjes in de rijke wereld van het veganisme

1. Vier tot zes maanden:

De eerste hapjes moeten goed gepureerd of gezeefd zijn en mogen geen brokken meer bevatten. Om deze eerste pureetjes wat te laten variëren geven we een aantal mogelijke ingrediënten. De baby leert nieuwe smaken kennen en zal snel laten blijken wat hij/zij echt niet moet hebben. Dring niet aan en probeer later nog eens...

Mogelijkheden:

- wortelpuree: schraap de wortel en snijd in kleine stukjes, koken in water en met voldoende water pureren -zoete patat, pastinaak of koolrabi: zoals wortelpuree, eventueel in combinatie met (bloem)kool, spruitjes,...
- appel of peer: goed rijp, maar onbeschadigd, dun schillen, koken in water en pureren
- banaan: gewoon prakken en eventueel wat voorgekookt koud water toevoegen
- avocado: zoals de banaan en eventueel om wat te zoeten een beetje banaan toevoegen
- courgette of pompoen: zoals de wortelpuree
- tomaat: rauw of gekookt, geschild en geprakt
- perziken, abrikozen, kersen, mango's, papaya, pruimen en/of kiwi: kies goed rijp fruit, schil en ontpit het fruit, goed pureren
- spinazie: (max. tweemaal per week!) maak de bladen goed proper, versnipper, kook in wat water en pureer
- gedroogd fruit: wassen, laat een nachtje weken in een afgedekte pot, 's anderendaags platkoken, pureren en pitten verwijderen

Bovenstaande purees kunnen ook verdund worden met een weinig soja- of moedermelk, naar smaak gecombineerd worden of met dessert- of paprijst gekookt en gepureerd worden. -Hou steeds goed in 't oog hoe baby reageert op zijn/haar eten. (Heeft hij/zij een vlotte stoelgang?) -Vergeet de maaltijden niet aan te vullen met voldoende vocht (melk, bananenmilkshake, water!, fruitsap aangelengd met water).

2. Zes maanden en ouder:

Tarwe met fijne groentjes

Ingrediënten (voor meerdere keren of personen): 75g volle tarwe — 1 soeplepel olijfolie — 1/2 ui fijngesnipperd — 1/4 courgette fijngesneden — 1 tomaat fijngesneden — 1/2 paprika fijngesneden — 1 kleine wortel fijngesneden — een beetje paprikakruiden, koriander en komijn

Bereiding: Kook de tarwe in voldoende water, tot deze zacht is. Spoel de tarwe onder stromend water. Fruit de ui in de olijfolie voor zo'n vijf minuutjes op een zacht vuurtje. Voeg vervolgens de andere groenten (behalve de tomaat) toe en laat nog even verder sudderen op een zacht vuurtje, met een deksel op de pan. Als de groentjes beetgaar zijn, voeg je de tomaat toe. Laat nog een vijftal minuten op een zacht vuurtje staan en roer regelmatig. Tot slot voeg je de tarwe en de kruiden toe. Alles nog eens goed doorroeren en opwarmen, alvorens het vuur af te zetten. Laat voldoende afkoelen en dien op.

Snelle linzensoep

Ingrediënten: 1 versnipperde ui — 2 soeplepels olijfolie — 1 teentje look — 225g (gespleten) rode linzen — 1-2 soeplepels citroensap — zwarte peper — versnipperde peterselie

Bereiding: Fruit de ui in de olijfolie tot deze zacht is. Voeg de look, linzen en water toe. Breng aan de kook tot de linzen zacht en verkleurd zijn (een twintigtal minuten). Pureer de soep en voeg een beetje peper en het citroensap toe (beide naar smaak van diegenen die aan “tafel” aanschuiven). Laat voldoende afkoelen en voeg voor het opdienen (desgewenst) wat peterselie toe.

Bij uitbreiding: Maak op gelijkaardige manier een groenten-linzensoep (stoof een ui en voeg vervolgens water toe met rode linzen en fijngesneden wortels, prei, aardappel,...) en eet rustig mee.

Dadelpuree

Ingrediënten: 225g dadels — 1/2 kop water

Bereiding: Doe de dadels en het water in een pan en laat zo'n 10 minuutjes, of tot de dadels zacht zijn, koken. Plet het geheel en verwijder de pitten. Laten afkoelen alvorens op te dienen.

Smakelijk, en laat ze leven

-- het ongedierte in de keuken.

PS: Vergeet nooit dat er maar één gouden regel is in de keuken: niks moet, alles kan! Varieer dus naar hartelust, maar experimenteer misschien vooral als je geen hongerigen op bezoek hebt. (noot van een ervaringsdeskundige in het culinair experimenteren.)

De vegan deli-corner is een regelmatig verschijnende rubriek. Op zoek naar meer lekkere ideeetjes? Sla er de vorige nummers eens op na of contacteer ons: vegan@denar.be of via post (zie info).

Een handvol argumenten tegen technologie

Kritiek op technologie, industrialisme & vooruitgangsdenken -- Deel 2

“Er is een oorlog bezig, maar slechts één van de strijdende zijden is gewapend. Dat is de essentie van het vraagstuk van de technologie vandaag de dag.”

David F. Noble, Een andere kijk op vooruitgang

Momenteel regeert de verwarring. Geen enkele strijd lijkt nog zinvol, geen enkel gevecht tegen de bazen lijkt nog enig perspectief te bieden. We leven in een tijdperk waar de televisieschermen en de digitale communicatie ons alle ideeën ontrukken. Onze gevoelens en verlangens lijken te verbleken bij de spectaculaire beelden van de nieuwste kaskraker. Op geen enkel ogenblik kunnen we nog iets gewaarworden van natuur of sociaal leven – overal doen glasvezelkabels, zendmasten, camera’s, machines en automaten elk woord verstommen.

En we weten het niet meer. We hebben er geen idee meer van welke krachten de vervreemding en verveling die we allemaal voelen, organiseren en sturen. We hollen de ‘vooruitgang’ achterna, proberen te blijven begrijpen welk nieuw scherm of communicatiemiddel ze ons aanprijzen, proberen ons in de bureau’s en op de fabrieksvloeren aan te passen aan de nieuwe techniek, de nieuwe methode, de nieuwe machine. Meer dan ooit tevoren zijn we verlengstukken geworden van iets dat ons volledig te boven gaat, meer dan ooit heerst de verwarring over waaruit dat iets dan wel bestaat.

In een reeks artikels die in de komende nummers van de Nar zullen verschijnen, gaan we op zoek naar de wortels van het vooruitgangsdenken en haar technologie. We kijken terug naar het verzet tegen de eerste golf van massale industrialisering, proberen de betekenis van het begrip technologie te achterhalen en bekijken de argumenten van de voorstanders en schijnbare critici van de technologische vooruitgang. Uiteindelijk zullen we ook op zoek gaan naar conflicten die zich op dit moment afspelen en die zich richten tegen de technologie, zoals de vernietiging van velden met genetisch gemanipuleerde gewassen, de strijd tegen de aanleg van hogesnelheidstreinen en tegen het automobilisme, het verzet tegen de architectuur en haar technocratische evenknie in de steden en de aanvallen op elektriciteitspylonen, zendmasten en communicatiekabels.

In de vorige Nar hebben we een blik geworpen op de eerste praktische kritiek op de industriële technologie. We zagen hoe de Luddieten de technologie herkennen als een instrument van de overheersing. Deze beweging werd genekt door de repressie en de wetenschappelijke socialistten onder het banier van Marx. In dit artikel proberen we vanuit het negatieve te komen tot een kritiek op technologie en haar wereld. We nemen een aantal argumenten vanuit de ecologische beweging onder de loep en proberen een antwoord te bieden op de productivistische marxisten en syndicalisten die meer dan ooit het heil van de technologische vooruitgang bejubelen.

Een aantal valse argumenten van de ecologische beweging...

Al vanaf de opkomst van het industriële kapitalisme ligt haar technologische basis onder vuur. Utopische socialistten en libertairen zoals Fourier en bewegingen zoals de Luddieten bekritiseerden de industriële technologie als een instrument dat verveemding en controle in de hand werkt. De marxistische en zogenaamd wetenschappelijk-socialistische theorieën wierpen deze kritiek als kleinburgerlijk en romantisch. Het marxisme heeft hand in hand met de protagonisten van het kapitalisme veel bijgedragen aan de verspreiding en popularisering van de uitbouw van het industrialisme, de dominantie van het vooruitgangsdenken en de schijnbevrijding via doorgedreven automatisering en technologisering. Het leeuwendeel aan marxisten heeft nooit de productiemiddelen en de productiemethodes op zich bekritiseert, voor hen was het alleen te doen om de *controle* over de productie.

De opkomst van de ecologische beweging heeft veel bijgedragen aan de strijd tegen de verwoesting van onze leefomgeving. Aan het einde van de jaren zeventig begon het ecologische gedachtegoed opgang te maken in West-Europa, in de jaren tachtig werden er her en der zware gevechten geleverd tegen kerncentrales en werden ecologische kritieken betrokken in de strijd tegen het militarisme (bv. tegen atoomraketten). De klassenstrijd toonde zich, jammer genoeg met maar weinig revolutionaire perspectieven, in de strijd tegen de vervuiling, de milieuverwoesting, de *schadelijkheden*⁽¹⁾.

De jaren 80 waren echter ook de jaren van grondige herstructurering van de maatschappij. De openingen die de subversie na mei 68 geforceerd hadden weerklonken doorheen de hele maatschappij. Op het vlak van ecologie en economie werd duidelijk dat het kapitalisme voor een radicale wending stond, een wending naar het post-industrialisme. Honderden grote fabrieken werden gesloten of gesaneerd, de mijnen werden achtergelaten, de kenniseconomie en de flexibilisering van de arbeidsmarkt (bv. ontstaan van interim-industrie) deden hun intrede. Voor deze grootschalige omvorming en herstructurering had het kapitaal nood aan nieuwe technologieën. Niet alleen in de kenniseconomie zoals de communicatietechnologie, maar ook in de andere geledingen: de industriële productiebanden werden vervangen door quasi volautomatische robots, op vlak van landbouw deed de technologie haar definitieve intrede (met als toppunt de genetische manipulatie),...

Deze technologische ontwikkelingen lieten velen verweesd achter: de arbeidersmilitanten vonden hun klasse niet meer terug, de mei-

68'ers werden omgevormd tot *human resources managers*, de revolutionaire agitatie van de jaren 70 verlamde. Het systeem zette alles op alles om de spanningen van de jaren 70 te doen verdwijnen. Naast de opruiming van de laatste resten herkenbaar arbeidersproletariaat door de herstructurering van de oude industriële complexen, omhelsde de Staat ook het ecologische gedachtegoed. De topconferenties over milieuvervuiling volgen elkaar aan een hoog tempo op, de Staten investeren miljarden in ecologische programma's, de recyclage-industrie, duurzame grondstoffen en energiebronnen,...⁽²⁾ Naast het effectieve belang dat het kapitalisme heeft bij het winstgevend maken van haar afval en haar ecologische productiemethodes, brak ook de tijd aan van wat we het Groene Burgerschap kunnen noemen. Onder de auspiciën van de Staat kreeg iedereen de sociale taak om *samen* milieuvervuiling tegen te gaan. Wie de technische code van het *productieve ecologisme* niet respecteert, wordt gelabeld als marginaal en vuilhufter. Doorheen de schijnbare participatie en het ‘sociale doel’ vestigde de Staat een nieuw controlenetwerk dat de scheiding tussen ingesloten en uitgesloten aanbrengt. Naast het Groene Burgerschap ontstond ook het Groene Ondernemerschap. Hand in hand met ‘eerlijke handel’ vonden deze verlichte kapitalisten een nieuw gat in de markt: het bewust consumeren. Door middel van duizend-en-één *labels* realiseerden deze groene en sociale ondernemers hun winst dankzij specifieke productiemethodes. Het kapitalisme met een menselijk en groen gezicht.

Binnen de ecologische beweging voltrok zich een radicale breuk. De gematigde vleugel, met haar eindeloze reeks aan alternatieve voorstellen, zag en ziet heil in *groene labels*, bewust consumeren,... en ontpopte zich zo tot het ecologisch geweten van het kapitalisme. Het reikte oplossingen aan die het kapitalisme zouden behoeden voor de directe ecologische catastrofe (vergis je niet, uitstel betekent hier absoluut geen afstel!) en die het aanvaardbaar en efficiënter zouden maken. Tegenover een ecologisch geworden Kapitaal en Staat scherpten de radicale ecologen hun dolken en analyses. Zij ontwikkelden kritieken waarbij gesteld werd dat de strijd tegen de milieuverwoesting per definitie het anti-autoritarisme (de verwerping van de Staat) en het anitkapitalistische anti-industrialisme (de vernietiging van de industriële productiewijze, of ze nu ‘socialistisch’ of ‘kapitalistisch’ genoemd wordt) moest inhouden. Zoals Bookchin in niet mis te verstane bewoordingen stelt: *“Kapitalisme is een systeem dat permanent contra-revolutionair is, niettegenstaande Marx’ bewering van het tegenovergestelde. (...) Kapitalisme was een vloek op de maatschappij vanaf het moment van zijn ontwaken. Bijna elke poging om het te blokkeren, in zijn vroegste fase, was progressiever dan de progressieve rol die de burgerlijke productiewijze toegeschreven kreeg. In wezen hadden de Luddieten gelijk.”*.... Binnen deze radicale vleugel ontwikkelden zich nog verschillende strekkingen, waarvan een deel in autoritarisme vervalt, en een ander deel moedig het gevecht aangaat om de strijden te linken zoals het ecofeminisme.

In de volgende alinea’s worden een aantal groene *a priori’s* onder de loep genomen waarmee vaak de oppositie tegen technologie geschrapt wordt. Deze kritiek gaat op voor de gematigde vleugel en de autoritaire strekkingen binnen het radicale ecologisme (primitivisme, ecofascisme, *New Age*-Moeder Aarde,...).

Door de immense verwoesting die het kapitaal aanricht, neigen velen ertoe de Natuur als zodanig als tegenpool te zien. Het meest fundamentele probleem van de groene analyses is de manier waarop de Natuurlijke Harmonie op een voetstuk geplaatst wordt tegenover de technologische vernietiging. De Natuur wordt de hoogte ingeprezen op een manier die alleen maar mogelijk is door de *absolute vervreemding* van de natuur als omgeving. De vraag over wat natuurlijk en wat niet-natuurlijk is, is een vraag die sowieso al een autoritaire houding insluit en het Natuurlijke per definitie lijkt te verheffen tot het Juiste en het Goddelijke. Meer courant wordt deze verheerlijking van de Natuurlijke Harmonie tegenover de technologische verwoesting gevat in het schema cultuur-natuur; waaruit volgt: menselijke wetten tegenover natuurwetten. Het is zinloos om tegenover de god van het Kapitaal en de Vooruitgang de heilige natuurwetten te plaatsen. Als goddelozen hebben wij tegenover geen enkele autoriteit verantwoording af te leggen, ook niet tegenover de Natuur. Om dat te camoufleren, wordt er dan vaak gesproken over de Natuurlijke Harmonie, Moeder Aarde, Gaia,... Deze abstracte retoriek is een autoritair moeras waar we maar beter uit wegblijven. We zouden ons bewustzijn eerder moeten baseren op de vaststelling dat er altijd conflicten zullen zijn, of we dat nu graag hebben of niet. Ook wanneer de fabrieken platgebrand en de elektriciteitspylonen neergehaald zijn, is het Paradijs van de Natuurlijke Harmonie niet aangebroken, omdat zoiets tout court niet bestaat.

Het gezwaai met het concept Natuur laat te veel speelruimte aan de conservatieven en reactionairen. Nu het kapitaal ‘de mens’ duidelijk boven ‘de natuur’ geplaatst heeft, zouden een reeks groenen ons er graag onder plaatsen. De ecofascistische zwenking is nooit ver weg: het gaat immers over het redden van de planeet, en niet over de vernietiging van alle machtsrelaties. Er is niks mystieks aan de Natuur, er is niks mystieks aan de mens. Het religieuze gefantaseer over God kan ons gestolen worden, net zoals het spiritualistische gedoe over de Natuur dat de volgende theocratie aankondigt. Tegenover de valse stabiliteit van een Godsbeeld, van een natuurlijke Harmonie, ervaren wij de

permanente spanning met onze omgeving, zoals elk sprankeltje niet-menselijk leven in onze omgeving dat ook ervaart.

Het schijnbare onderscheid tussen harde en zachte technologie.

De theorieën die zich baseren op een verschil tussen harde en zachte technologie dateren van de jaren 80. Hoewel de ideeën die binnen dit kader vallen misschien niet direct te herleiden zijn tot het schema hard-zacht, biedt zo’n invalshoek ons toch de mogelijkheid om een aantal zinvolle argumenten tegen technologie naar voor te schuiven.

Onder harde technologie wordt de technologie verstaan die *in se* autoritair, niet-democratisch en bijgevolg onbruikbaar is voor sociale doeleinden (bv. nucleaire technologie). Zachte technologie is dan de technologie die wij zouden kunnen recuperen, omvormen voor het gebruik dat wij ervan zouden willen maken (bv. communicatietechnologie, landbouwtechnologie *waardoor we 6,5 miljard mensen kunnen voeden*,...).

Om dit valse onderscheid te ontmaskeren, is het goed dat we proberen een werkbare definitie te geven van wat we verstaan onder techniek, technisch systeem en technologie. We nemen deze definities over van Miguel Amorós, die vanuit een radicaal-anarchistische invalshoek onder meer de noodzaak bepleit om de productiemiddelen op zich aan te vallen en de technologie te herkennen als een verzelfstandigd systeem van overheersing: “Onder **TECHNIEK** verstaan we het geheel van praktische standaarden, manieren en procedures waar vaardigheden, industrieën, of eender welke andere activiteit zich doelmatig van bedienen. Zo bekeken zou tegen techniek zijn hetzelfde betekenen als tegen eten of zich voortplanten zijn. Het is nodig om het type techniek dat bijdraagt tot de onderdrukking te preciseren en daarenboven een verschil te maken tussen techniek, technisch object en technisch systeem. Niet alleen technische apparaten zoals werktuigen of machines zijn techniek, maar ook de organisatorische procedures, de standaardisering en de rationalisering. Het

gecombineerde geheel van verwante technieken in een concrete historische periode vormen een welomlijnd **TECHNISCH SYSTEEM**, zoals bijvoorbeeld het fabriekssysteem. Wat de **TECHNOLOGIE** betreft nemen we aan dat haar huidige betekenis nog altijd niet in de woordenboeken doorgedrongen is. Technologie is de techniek met wetenschappelijke ondersteuning, de ‘techno-wetenschap’, een geavanceerde fase van de technische ontwikkeling die begonnen is na de Eerste Wereldoorlog en verantwoordelijk is voor de globalisering. Technologie is techniek verheven tot de rang van religie, of beter gezegd, het is techniek die de overheersende ideologie aan het worden is. Het is de geautomatiseerde techniek, die veranderingen veroorzaakt en stuurt, die een wereld aan het bouwen is die alleen aan haar wetten gehoorzaamt. Technologie is de techniek van onze tijd, ons tijdperk van technische mirakels en van technische oplossingen voor sociale problemen, van de cultuur van uniformisering, discipline, efficiëntie en resultaten.”⁽³⁾

Deze definities van technologie en techniek zitten duidelijk op een ander niveau dan het onderscheid tussen harde en zachte technologie. Harde en zachte technologie zou veronderstellen dat er geen samenhang binnen de technologische ontwikkelingen is en dat het mogelijk is om bepaalde technologische ontwikkelingen af te zonderen. Om het voorbeeld van kernenergie terug aan te halen: nucleaire energieopwerking vraagt een heel complex aan elektriciteitsdistributie, een geüniformiseerde energieconsumptie en een leger specialisten en experts. Pas binnen het *geïntegreerde technologische systeem* krijgen de delen hun volle betekenis.

Via de valse scheiding tussen zachte en harde technologie belanden we ook bij een kwestie die vaak de grootste breuklijnen veroorzaakt. *Wat is bruikbaar, wat behouden we, en wat moeten we vernietigen?* Net zoals ook het kapitalisme en de Staat uit het gamma technologische bevindingen het nuttige en efficiënte selecteren (bv. een gloeilamp die niet kapot gaat is momenteel duidelijk niet gewenst), lijken haar tegenstanders ook de nood te voelen zich te wagen aan dat wikken en wegen. Maar als technologie een samengaan is van concrete techniek en een

specifieke wetenschappelijke logica, als het een geïntegreerd geheel vormt dat duidelijk de overheersing en de controle dient, dan kan er geen twijfel zijn dat niets behouden moet worden. En nee, dit betekent geen terugkeer naar het Stenen Tijdperk, het betekent gewoonweg de vernietiging van een autoritaire, kapitalistische en destructieve logica én haar schepselen. “De manier waarop wetenschappelijke werkers denken toont serieuze gelijkenissen met de machines die ze ontwikkelen. Ze passen een binaire logica toe en zijn in feite niet in staat verder dan dat te denken. Zij kennen geen creatief denken, ze kunnen in het veld van de kennis geen enkele echte ontwikkeling van het denken binnenbrengen.”⁽⁴⁾

Het technologische systeem valt dus niet in zelfbeheer te nemen, te meer nog omdat zij deze dagen zich alsmat meer laat zelfbeheren. Kijk maar naar de autonoom geworden productie-eenheden in de quasi volautomatische fabrieken, naar de *open software* zoals Linux en aanverwanten waarmee de gemeenschap zogezegd de virtuele ruimte zelf zou kunnen vormgeven (en uiteraard altijd in termen van kapitaal, democratie, efficiëntie, schijncommunicatie,...), naar de schijnbaar oneindige diversiteit van technologische koopwaren die we eindeloos kunnen aanpassen naar onze *eigen* smaak (duizend-en-één opties op de GSM’s en auto’s, personal computer,...). En dan vergeten we nog de niet zo materiële kant van het technologische productiesysteem, zoals het *zelfbeheer* van je arbeidskracht en je kapitaal (*Iedereen manager!*⁽⁵⁾), de geïndividualiseerde digitale dienstverleningsloketten,... Er is geen zelfbeheer mogelijk van apparaten, procedures en productiviteitsattitudes die voortgebracht zijn vanuit een logica gebaseerd op winst en macht. “Wij denken daarentegen dat de instrumenten die gecreeërd zijn door de Macht niet falen in hun gehoorzaamheid aan de logica die hen ontworpen heeft. Ze zijn totaal ondergeschikt aan deze logica, wars van wie ze gebruikt en ondanks de schijnbare voordelen die ze hebben voor de samenleving.”⁽⁶⁾

Zo wordt duidelijk dat het blijkbaar helemaal niet nodig is om technologie op spirituele gronden aan te vallen, of die nu de Natuur, de Harmonie, de Jager-Verzamelaar,...⁽⁷⁾ als godheid

nemen. Op basis van ons streven naar vrijheid, naar autonomie, naar de mogelijkheid om onze levens zelf vorm te geven, hebben we genoeg redenen om de technologie te herkennen als een integraal instrument van de overheersing in al haar facetten.

De onomkeerbaarheid van bepaalde technologische ontwikkelingen.

We hebben onze ideologische lessen goed geleerd. De revolutie, de totale omwenteling van de bestaande maatschappij, moet op economisch vlak geschieden door de overname van de productiemiddelen door de producenten. Arbeiders die hun bazen buitengooien en zelf de productie organiseren. Tot op de dag van vandaag domineert deze marxistische doctrine velen onder ons, en zoals we al zeiden speelde en, zij het in mindere mate, speelt het marxisme een uiterst belangrijke rol in de uitbouw van de kapitalistische industriële maatschappij. Nu het industrialisme in de Westerse metropolen stilaan omgevormd is tot een post-industrialisme (diensteneconomie, kennis-communicatie, groen kapitalisme,...), nemen neo-marxisten opnieuw het voortouw in de verantwoording van de postmoderne ratatouille.

Sinds de spectaculaire anti-globaliseringsbeweging hebben enkele neo-marxisten zich terug een plaatsje veroverd op het podium van de democratische contestatie. Meer dan ooit tevoren kunnen we hen herkennen, net zoals alle vakbonden en partijen, als de linkervleugel van het kapitaal. Hoewel zij een schijnbaar antikapitalistische retoriek hanteren, zijn zij in feite voor een beter management van het kapitalisme. Een humaan kapitalisme, een groen kapitalisme van eerlijke handel. De apologeten van deze nieuwe strekking die van belang zijn omwille van hun invloed op een deel van de inmiddels afgestorven anti-globaliseringsbeweging zijn Toni Negri en Michael Hardt. De propagandamachine van de democratie katapulteerde hun boek *Empire* tot de bijbel van de anti-globaliseringsbeweging en de verweesde neo-marxistische fracties. Wat

ons hier interesseert, is hun omarming van de nieuwe technologieën.

In essentie komt de *mening* van Negri en Hardt erop neer dat de nieuwe technologieën het communisme in zich dragen. Zo geloven zij dat de communicatietechnologieën in de dienstensector in feite het communisme realiseren: communicatie en coöperatie zijn de basis van de productie geworden. Het Internet is voor hen de ultieme virtuele vrijheid, de democratische markt van de meningen bij uitstek, waarvoor ze maar al te graag de prijs van *reële gehoorzaamheid* betalen. Ook biotechnologie is in hun collectivistisch idee een nuttig instrument ter verwezenlijking van het communisme: we moeten de fantasie van autonomie en individualiteit opgeven om *cyborgs* te worden. “*Biomacht – een horizon van vermenging van het natuurlijke en het artificiële, van noden en machines, van verlangen en de collectieve organisatie van het economische en het sociale.*”⁽⁸⁾ En wij die dachten dat genetische manipulatie de invasie van het kapitaal in onze lichamen was! Wij onnozelaars die dachten dat de communicatietechnologieën ons een uniforme taal oplegden die elke reële communicatie onmogelijk maakten!

In de beste tradities van het marxisme blijken de neo-marxisten en linkse militanten de grootste vijanden van de strijd voor autonomie en vrijheid te zijn. Net zoals zij de industriële machines omarmden in hun vooruitgangsdanken en zucht naar meer productie, omarmen zij momenteel de laatste nieuwe technologieën. Het lijkt geen twijfel dat zij in de toekomst de meest gedreven verdedigers zullen blijken te zijn van de technologische vooruitgang en de economische expansie. In ruil voor hun humane beklaging over een efficiënte toepassing van de technologie, krijgen ze een plaatsje aan de tafel van de overheersing. Meer dan ooit is het streven naar revolutie en werkelijk communisme bij de marxistische linkervleugel van het kapitaal afgestorven, meer dan ooit moeten we hen herkennen als *vijanden van de vrijheid*.

Het lijkt geen twijfel dat het de radicaal-ecologische ideeën geweest zijn die enkele tientallen jaren terug in de marxistische en syndicalistische ideologieën⁽⁹⁾ een serieuze breuk geforceerd hebben. Hoe zouden we in Marx’ naam de kerncentrales kunnen gaan zelfbeheren? Hoe kunnen we een totaal vervreemdend geautomatiseerd productiesysteem overnemen, zonder ook de logica die nodig is om zo’n systeem te beheren over te nemen? Zoals we al zeiden, kunnen we het materiële productiesysteem niet scheiden van de logica die haar voortbrengt, de logica van het kapitalisme. Willen we komaf maken met het kapitalisme, dan moeten we niet alleen de bazen buitengooien, maar ook de kapitalistische productielogica tot in de wortel verwoesten.

Deze stelling wordt alleen nog maar versterkt als we kijken naar de *onomkeerbaarheid* van bepaalde economische en technologische ontwikkelingen. Het kapitalistische systeem wilt en moet zich noodzakelijkerwijze alsmaar uitbreiden om te blijven bestaan, het moet alsmaar meer gebieden onderwerpen aan haar marktwetten (bv. kolonisering) of binnendringen in alsmaar meer sferen van het leven (bv. cultuur, ontspanning, gevoelens,...). De verwoestende groei van het kapitalisme maakt bepaalde van haar ontwikkelingen *tout court* onomkeerbaar. Zo betekende de introductie van kerncentrales een reële hypotheek op de toekomstige generaties (kernafval). Niet alleen letterlijk, maar ook in meer algemene zin: zelfs als er een serieuze omwenteling zou zijn, zou dat kernafval er blijven liggen en vragen om een specifiek kapitalistische organisatiestructuur om haar te beheren. Zo ook voor genetische manipulatie: eens begonnen, valt de verspreiding van genetisch gemanipuleerde zaden niet meer tegen te gaan en wordt deze ontwikkeling onomkeerbaar. Een groot deel van de ecologische beweging beperkt zich ertoe om genetische manipulatie aan te vechten omdat het de authenticiteit van de Natuur vervangt door een artificiële creatie van de mens. Vanuit onze strijd tegen alle machtsrelaties kunnen wij echter stellen dat het vooral

de onomkeerbaarheid is die ons stoort, de kapitalistische logica die achter de genetische manipulatie zit (namelijk het productiever maken van de organismen), die hoe dan ook beslag legt op onze toekomst en met haar logica de basiselementen van het leven zelf infecteert.

1 Miguel Amorós, *Postface à l’Histoire de dix ans, Encyclopédie des Nuisances*, Parijs, 2004.

2 Pierleone Porcu, *Tegen ecologie*, in “Opstandige strijd en informele organisatie, vertaalde teksten uit *Insurrection*”, 2005.

3 Miguel Amorós, *Tecnología y sociedades de control*, in “*Las Armas de la Crítica*”, Muturreko Burutazioak, Bilbao, 2004. Zie eveneens artikels in de *Nar* gebaseerd op een aantal analyses van Miguel Amorós: *De Arbeid*, het werk van de vooruitgang, *De Nar* n°205, mei 2006 en *De heersende techniek en de techniek van het heersen*, *De Nar* n°206, juni 2006.

4 Pierleone Porcu, *Tegen technologie*, in “Opstandige strijd en informele organisatie, vertaalde teksten uit *Insurrection*”, 2005.

5 *De stad als laboratorium*, *De Nar* n°208, november-december 2006.

6 Pierleone Porcu, *Tegen technologie*, in “Opstandige strijd en informele organisatie, vertaalde teksten uit *Insurrection*”, 2005.

7 Een aanzienlijk deel van de primitivistische stroming stelt de primitieve Jager-Verzamelaar voor als ideaal en acht een letterlijke terugkeer naar het Stenen Tijdperk nodig om komaf te maken met autoriteit, onderdrukking en arbeidsverdeling. Wij bepleiten echter een meer bescheiden houding, en denken niet dat we de Jager-Verzamelaar intenties in de schoenen moeten schuiven als wilde hij per definitie een anti-autoritair Walhala.

8 Negri en Hardt, *Empire*, p. 302. Voor een degelijke kritieken op het postmoderne neo-marxisme en het antiglobalisme zie:

- Chrissyus en Odotheus, *Barbarians: disordered insurgence*, Elephant Editions, London, 2004.
- Killing King Abacus Leila & Sacha, *The Anarchist Ethic in the Age of the Anti-globalization Movement*, Elephant Editions, London, 2004.
- Negrisme & Tute Bianche: *une contre-révolution de gauche*, Mutines Séditions, Nancy, 2004. (<http://mutineseditions.free.fr/>)

9 *Het anarcho-syndicalisme past hier volledig in.*

21/08 FRANKRIJK - Aan de residentie van de Franse minister van Defensie Michel Alliot Marie wordt een brandbom gevonden. Het tuig ging niet af.

23/08 BELGIË - In het centrum van Leuven saboteren onbekenden meerdere bankautomaten: in de kaartgleuven wordt lijm gespoten en zeker één automaatscherm wordt beschadigd.

23/08 FRANKRIJK - Tijdens de nacht wordt een kogel afgevuurd naar het politiekantoor in Pessac. De kogel gaat door het glas en boort zich in een muur.

25/08 BELGIË - Terwijl de herexamens bezig zijn, komt er een bomalarm binnen op de universiteit van Luik. De gebouwen moeten ontruimd worden.

28/08 BELGIË - Al een week lang worden in Anderlecht auto’s en vuilbakken in brand gestoken (een tiental in het totaal). De politie pakt een verdachte op omdat die een aansteker bij zich had.

september België - In Leuven wordt de de glazen deur van de extreem-rechtse studentenvereniging KVHV kapotgeslagen. Op de muur wordt de slogan “Geen ruimte voor extreem-rechts” achtergelaten.

2/09 RUSLAND - Het ALF bevrijdt meer dan 30 000 nertsen in de regio Leningradskaya.

2/09 DUITSLAND - Het ALF valt de Lidl in Essen aan: slogans tegen vleesindustrie en sloten dichtgelijmd.

3/09 FRANKRIJK - Het kantoor van de politiekeer Patrick Beaudouin (UMP, rechtse partij) in Fontenay-sous-Bois wordt aangevallen. Het is al de derde keer dat het kantoor gevangendiseerd wordt. Ondanks de nieuwe anti-schokruitens slagen onbekenden er toch in om met metalen staven het kantoor te beschadigen.

3/09 VERENIGD KONINKRIJK - Het ALF maakt gaten in de omheining van enorme fazantenkooien in Warwickshire. De stroomdraden worden eveneens doorgesneden.

4/09 BELGIË - In Wilrijk wordt de woning van de fascist Bruno Valkeniers aangevallen. Onbekenden smijten ketchup op zijn gevel en steken het verkiezingsbord dat aan zijn gevel hangt in brand. Zijn hele voortuin wordt gevangendiseerd en zijn auto beschadigd. Bruno Valkeniers is een bekende Vlaamse kapitalist die bij de verkiezingen opkomt voor het Vlaams Belang in Antwerpen.

5/09 BELGIË - In Antwerpen wordt het VLD-kantoor aangevallen. De ruiten worden ingesmeten en boterzuur binnengekeild. Ook de SPA en het Rode Kruis krijgen een steen door de ruit.

6/09 BELGIË - Het bedrijf TNT op de luchthaven van Luik wordt ontruimd omwille van een valse bommelding.

8/09 BELGIË - In Ninove wordt een gebouw gekraakt en gedoopt tot Squattus Eylenbosch.

9/09 BELGIË - In Wevelgem brandt het bedrijf Swann uit. Het bedrijf produceert sausen en vleesproducten. Er zou meer dan een miljoen euro schade zijn (ondermeer door de ‘voorraden’).

11/09 BELGIË - In Antwerpen worden twee auto’s in brand gestoken.

11/09 BELGIË - In Ledeberg brandt een opslagloods van een bouwondernemer uit.

11/09 BELGIË - Voor de derde maal in twee weken bezoekt het ALF een bonthandelaar. Deze keer werden zijn ruiten ingeslagen, en besliste hij blijkbaar om zijn handelje op te doen.

11/09 SCHOTLAND - Voor de derde keer wordt Reediehill Deer Farm aangevallen: hekken wordt kapotgemaakt en 400 herten ontsnappen.

13/09 OOSTENRIJK - In Wenen slaat het ALF de ramen in van twee bonthandelaars en een slagerij.

13/09 SCHOTLAND - In Oban vernietigt het ALF viskooien. Duizenden vissen herwinnen hun vrijheid en zwemmen de zee in.

13/09 VERENIGD KONINKRIJK - In West Midlands en Buckinghamshire voeren verschillende ALF-cellen brandaanslagen uit op Vodafone-infrastructuur. Dit bedrijf financiert mee het nieuwe dierfolterlabo in Oxford.

15/09 FRANKRIJK - In Auxerre probeert een zestienjarige te ontsnappen uit het gerechtsgebouw. Ze springt door het raam en loopt zware verwondingen op. Ze probeerde te ontkomen aan een veroordeling door de jeugdrechter.

15/09 FRANKRIJK - Wanneer de politie in Guy-Môquet probeert een koppel uit hun woning te zetten, komt het tot rellen. De jongeren die net uit school kwamen vallen de politie aan. De agenten blokkeren de straten en vuren traangas af om de massa uiteen te jagen. Pas rond 18u is de orde hersteld.

15/09 OOSTENRIJK - In Wenen worden twee bontwinkels aangevallen: ruiten ingesmeten en sloten dichtgelijmd.

16/09 BELGIË - In de omgeving van Kortrijk worden verkiezingsborden van alle partijen in brand gestoken of gevangendiseerd.

17/09 BELGIË - Een zeventienjarige wordt in Brugge opgepakt op verdenking van meerdere brandstichtingen in auto’s.

18/09 BELGIË - In het centrum van Merksplas worden enkele auto’s gevangendiseerd.

18/09 OOSTENRIJK - In Wenen wordt de etalage van een slagerij kapotgeslagen.

18/09 FRANKRIJK - Zeven mensen ontsnappen uit het asielkamp van Toulouse, twee van hen worden enkele uren later terug opgepakt.

18/09 BELGIË - In Tervuren worden tientallen verkiezingsborden gevangendiseerd, al de tweede keer op rij.

18/09 BELGIË - In Middelkerke wordt de wagen van de VLD-burgemeester zwaar beschadigd door vandalen. Daarnaast werden in de voorgaande dagen talloze verkiezingsborden vernield of beklad.

18/09 BELGIË - In Merksplas worden stenen door winkelruitens gesmeten en auto’s gevangendiseerd.

18/09 SPANJE - In Bilbao en omstreken worden meerdere bankautomaten in brand gestoken. Er worden molotovs gesmeten naar het gerechtsgebouw in Tafalla en in Barakaldo wordt een lijnbus in brand gestoken.

19/09 ANTWERPEN - In het afvalbedrijf Biffa in de Antwerpse haven breekt ‘s nachts brand uit. De brandweer krijgt het vuur snel onder controle. De oorzaak is onbekend.

19/09 BELGIË - Bij computerzaak Scheirlinckx Networking & Telecom Solutions in Velzeke breekt brand uit. Er gaat heel wat apparatuur verloren. De oorzaak is onbekend.

19/09 BELGIË - In Neeroeteren en Opoeteren worden verkiezingsborden gevangendiseerd en beklad met anti-politieke leuzen.

19/09 VERENIGD KONINKRIJK - Het ALF doet een valse bommelding op de haven van Dover, om de export van dieren te saboteren.

20/09 BELGIË - In Hoboken gaat een voetbalkantine in vlammen op. De oorzaak van de brand is niet bekend. Het Vlaams Belang plande er de volgende avond een info-activiteit in het kader van hun ‘cafe-tour’ die dus niet is kunnen doorgaan.

19/09 VERENIGD KONINKRIJK - In Lincolnshire worden de kooien van fazanten kapotgemaakt, tientallen fazanten lopen hun vrijheid tegemoet.

19/09 HONGARIJE - Boedapest is al dagen het toneel van zware rellen. Er worden auto’s in brand gestoken, de politie wordt bekogeld en vele officiële gebouwen worden aangevallen. De nationale televisiezender wordt aangevallen, de uitzendingen voor enkele uren verstoord. De rellen vinden plaats nadat uitkwam dat de premier zelf vindt dat hij het volk beliegt.

20/09 BELGIË - In Kortrijk/Desselgem worden opnieuw verkiezingsborden in brand gestoken. Het Vlaams Belang vond er niet beter op dan met de resten van alle afgefikte borden een ‘verbrand monument’ te maken.

20/09 BELGIË - In Evergem worden tientallen verkiezingsborden gevangendiseerd, net zoals in en rond Adegem. Ook in Eeklo, Astene, Deinze, Zomergem en Ronsele worden verkiezingsborden van alle partijen vernield, enkele electorale promowagens worden gevangendiseerd.

20/09 FRANKRIJK - In Tarterêts wordt een undercover-voertuig van de politie aangevallen. Vanuit nabije bosjes wordt de wagen bekogeld. Wanneer de agenten (CRS, oproerpolitie) uitstappen, worden ze aangevallen door een twintigtal individuen. De agenten raken zwaargewond.

20/09 HONGARIJE - In de straten van Boedapest vechten duizenden mensen een oorlog uit met de politie. Meerdere officiële gebouwen worden bezet, vernietigd, aangevallen of in brand gestoken. Winkels zien hun inboedels geplunderd, tientallen agenten raken zwaargewond. De rellen braken uit nadat een video gelekt was waarop de premier toegaf dat hij en zijn regering het volk al jarenlang bedroog en beloog.

21/09 FRANKRIJK - Een man die door een politiebarrage heen gereden was, wordt opgespoord. Wanneer de agenten hem thuis in Maubeuge komen arresteren, worden ze aangevallen door een dertigtal buurtbewoners. De man in kwestie, hoewel geboeid, kon ontsnappen. Meerdere agenten raken zwaargewond.

21/09 BELGIË - In de beschutte werkplaats Mariasteen wordt (vermoedelijk) brand gesticht, de werkloos brandt volledig uit.

22/09 BELGIË - In Leuven wordt het FEDASIL-kantoor (overheidsdienst die ‘open’ asielkampen beheert) beklad met de slogan “22/9/98: Nooit vergeten en vergeven”, de toegangsdeur wordt met rode verf besmeurd. Op 22 september 1998 werd Semira Adamu tijdens een deportatie vermoord door de politie.

22/09 ZWEDEN - Het ALF bevrijdt 2500 nertsen in Umgransle.

25/09 BELGIË - In Poperinge worden ‘s nachts zowat alle verkiezingsborden uit de grond gerukt. Ook electorale promotiewagens worden aangetakt.

25/09 BELGIË - In Schaarbeek gaan 11 auto’s in vlammen op. Een deel van de wagens stond vlakbij het politiecommissariaat.

25/09 SPANJE - Het Toeristisch Promotiekantoor van Mexico in Madrid wordt aangevallen in solidariteit met de Mexicaanse revolutionaire gevangenen en de strijd tegen het neoliberalisme. De actie wordt opgeëist door de Grupos Autónomos Postmodernos Contra el Revisionismo sobre Cantinflas

25/09 DENEMARKEN - Een betoging-reclaim the streets in Kopenhagen wordt aangevallen door de politie. Meer dan 200 mensen worden gearresteerd in de zware rellen die volgen op de politieagressie. Er worden barricades opgeworpen en auto’s in brand gestoken.

26/09 BELGIË - In Beerse wordt een school grondig gevangendiseerd.

26/09 BELGIË - In de Brusselse Marollenwijk breken rellen uit na de moord op de gevangene Faycal in de gevangenis van Vorst. Tijdens drie opeenvolgende nachten worden auto’s in brand gestoken, enkele handelszaken en een gebouw van het OCMW. Daarnaast worden flikken bekogeld met stenen en sneuvelen her en der ruiten. De politie militariseert de buurt en pakt tientallen jongeren preventief op.

27/09 SPANJE - Fincas Corral, een immobielienbedrijf, wordt in Barcelona aangevallen met verfbommen.

28/09 BELGIË - In Tienen wordt de wagen van een gemeenteraadslid beklad met hakenkruizen. De man in kwestie is een Vlaams Belanger die kortelings overgelopen is naar de CD&V. Eerder werden in Zoutleeuw al verschillende verkiezingsborden van het Vlaams Belang in brand gestoken.

29/09 GRIEKENLAND - In Athene wordt de wagen van een functionaris van het Cervantes-Instituut in brand gestoken. De politie beschuldigt anarchistische groepen en hun campagnes tegen banken, diplomatieke instellingen en officiële instellingen. Daarnaast ontploffen er ook twee brandbommen: de eerste vernietigt een aantal wagens, waaronder een wagen van de Spaanse Ambassade; de tweede ontploft aan het kantoor van de partij Nea Demokratia. De bommen worden opgeëist door de anarchistische groep “Anti-Staat Rechtvaardigheid” in solidariteit met de anarchististen die in juli opgepakt werden.

29/09 BELGIË - In Nijlen nabij Antwerpen brandt een BMW-garage uit: twee BMW’s gaan in vlammen op.

30/09 FRANKRIJK - In Parijs schieten een dertigtal mensen twee jongens te hulp die gecontroleerd worden door de politie. Een agent raakt zwaargewond, de jongens die gecontroleerd werden kunnen vluchten.

30/09 BELGIË - In de gevangenis van Vorst breekt een opstand uit. Enkele tientallen gevangenen barricaderen zich op de binnenplaats en vernielen camera’s. De politie slaagt er wat later in hen terug naar de cellen te drijven.

EIND SEPTEMBER BELGIË - In Leuven wordt een campagnebusje van het Vlaams Belang aangevallen en grondig beschadigd. De laatste weken wordt Leuven eveneens geteisterd door vandalisme van verkiezingsborden en slogans op de muren “Stem niet, denk zelf”.

OKTOBER BELGIË - In Mol kraakt de groep Klein Verzet een oud casino. Op enkele weken tijd wordt het pand omgevormd tot een gekraakt buurtcentrum.

2/10 BELGIË - In Menen, Lauwe en Rekkem worden meer dan 35 grote verkiezingsborden ontvreemd.

2/10 FRANKRIJK - In Mureaux breken rellen uit tussen de politie en enkele honderden buurtbewoners. De rellen braken uit toen een chauffeur weigerde zijn identiteit te laten controleren door de politie. De politiebarrage werd aangevallen, zeven agenten raakten gewond. Er werd eenmaal in de lucht geschoten, daarna moesten de agenten ontzet worden door de oproerpolitie. Meerdere auto’s gaan in vlammen op, waaronder minstens 1 politiewagen.

2/10 FRANKRIJK - In Parijs wordt een middelbare school in brand gestoken. De leerlingen hoeven meerdere dagen niet naar school omwille van de grote schade aan de gebouwen.

2/10 FRANKRIJK - In Parijs wordt een poging ondernomen om het kantoor van de vakbond van de politie in brand te steken: een afvalcontainer wordt door de deur geduwd en in brand gestoken.

3/10 BELGIË - De elektrische omheining van het natuurreservaat de Daknamse Meersen wordt afgebroken, de stroombatterij wordt meegevoerd. De dieren in het natuurreservaat konden daardoor ontsnappen.

4/10 SPANJE - In Barcelona wordt een betoging van buurtbewoners van de wijk Forat de la Vergonya uit op een confrontatie met de politie. De wijk Forat de la Vergonya protesteert tegen een ranzig urbaniseringsproject dat zich richt tegen een park dat jarenlang verlaten was en door de buurtbewoners in zelfbeheer genomen was.

4/10 BELGIË - In Wommelgem bij Antwerpen worden vijf bestelwagens van Taxipost in brand gestoken. Het parket spreekt over een georganiseerde actie met brandversnellers.

4/10 BELGIË - In Middelkerke wordt de oldtimer van een VLD-kandidaat besmeurd met zwarte verf, het is al de tweede ‘liberale’ wagen die besmeurd wordt.

5/10 SPANJE - Een spontane betoging van enkele honderden ‘anti-systeem’ individuen in de wijk Forat de la Vergonya (tegen het geplande opwaarderingsproject, en in solidariteit met de buurtbewoners die de flikken de dag ervoor over zich heen kregen) mondt uit in rellen. Er worden winkelruitens ingesmeten, het museum MACBA wordt gevangendiseerd, er worden barricades opgericht en gevochten met de flikken. Twee mensen worden gearresteerd.

6/10 NEDERLAND - Voor de vierde keer bezetten activisten van de werkgroep Stop Deportaties de ‘bajesboten’ in Rotterdam. Die boten zijn drijvende asielkampen waar mensen zonder papieren in afwachting van deportatie opgesloten worden. De activisten ketenden zich vast met lock-ons en werden kort nadien ontruimd door de politie.

6/10 NEDERLAND - Onbekenden knipten in de nacht van 5 op 6 oktober de kabels van de spoorweg tussen Delft en Schiedam door. Daardoor waren er aanzienlijke problemen met het treinverkeer tussen Rotterdam en Den Haag.

6/10 BELGIË - Op het voetpad voor de hulpgevangenis in Leuven verschijnt een elf meter lange slogan die stelt dat cipiers moordenaars zijn. Er wordt eveneens geprobeerd een ruit in te smijten.

7/10 INTERNATIONALE DAG TEGEN ASIELBELEID - In Londen, Milaan, Venetië, Rome, Bologna, Wenen, Brussel, Keulen, Hamburg, Lausanne, Zaandam, Athene en een tiental grote Spaanse steden werd betoged tegen het asielbeleid, voor de sluiting van alle asielkampen en de stopzetting van deportaties.

11/10 FRANKRIJK - Een gevangene in voorarrest op beschuldiging van overvallen, ontsnapt uit de gevangenis van Chauconin-Neufmontiers door zich te verbergen in de camionet van een leverancier van de werkplaatsen in de gevangenis.

11/10 BELGIË - In Verviers wordt de Don Bosco school in brand gestoken. De schoolgebouwen lopen zware schade op.

12/10 BELGIË - In Leuven doet de politie ‘s morgensvroeg een brutale inval in het kraakpand Villa Skwattus Dei. 7 mensen worden gearresteerd, later op de dag worden ze terug gelost. Tegen 20u vond een spontane betoging in Leuven plaats van een honderdtal mensen, die hun solidariteit tegen de repressie toonden. Kort na de inval werden eveneens de ruiten van de kantoren van de SPA en de CD&V ingesmeten, en verschenen op de muren van de stad verschillende graffiti’s.

12/10 BELGIË - In Gent wordt een gigantisch leegstand gebouw van de Dienst Financiën gekraakt door een vijftigtal mensen uit Oost-Europa. Ze krijgen 12 uur om het pand te verlaten

13/10 BELGIË - In Gent wordt een protestbetoging gehouden tegen de nakende uitzetting van de krakers van de Dienst Financiën. Het stadsbestuur geeft hen twee dagen extra om op te krassen.

13/10 BELGIË - In Gent smijt Anti-Racistische Actie alle ruiten in van het verkoopsfiliaal van Immo-Maes, de eigenaar van het gekraakte gebouw van de Dienst Financiën en verantwoordelijk voor de nakende ontruiming.

13/10 BELGIË - In de industriezone van Gistel brandt een loods waar machines worden gebouwd om lijnzaadolie te verwerken volledig uit. De brand zou veroorzaakt zijn door een kortsluiting in een elektriciteitskast.

14/10 BELGIË - In Gent wordt een steen met een boodschap ‘Koud hé’ gesmeten door het kantoor van Immo Maes, gevolgd door een verfbom. Het bericht van de actie gaat gepaard met een oproep tot solidariteit.

14/10 BELGIË - De groep Roma en anarchistinnen in Gent kraken het voormalige gebouw van de liefdadigheidsorganisatie ‘De Tinten’ nadat ze het gebouw van de Dienst Financiën gedwongen moesten verlaten.

15/10 BELGIË - “Van 15 op 16 oktober zorgden wij ervoor dat alle ruiten van het SPA kantoor in Antwerpen aan diggelen lagen. Een immobielienkantoor dat zich opmaakt om te speculeren bij het stadsverwoestingsproject in Antwerpen-Noord kreeg de eerste steenlegging door hun ruit. In Borgerhout werd de humanitaire kolonne van het asielbeleid aangevallen: de voor- en zijruit van één Rode Kruis camionet werden ingesmeten en de carrosserie beschadigd. Rebelse groeten aan alle opstandelingen! Actieve solidariteit tegen racisme, staat en kapitaal!”

20/10 BELGIË - In de gevangenis van Lantin breekt een opstand uit. Een veertigtal gevangenen blokkeren de binnenplaats en vragen om een onderhoud met de directeur. Die weigert, en de gevangenen wapenen zich met metalen staven. Ze breken een groot stuk van de gevangenis af, en leveren daarna slag met de flikken. Verschillende agenten raken gewond, één was bijna gelynacht. Na enkele uren wordt de orde hersteld.

Deze berichten worden overgenomen uit de media (d.w.z. politie) en uit anarchistische en anti-autoritaire publicaties. Dit overzicht pretendeert niet volledig te zijn en is grotendeels beperkt tot gebeurtenissen in West-Europa

Yuma nog steeds in hongerstaking

Vanuit het FIES-isolatieregime in Spanje...

Hamed Hamed Belaid, YUMA, zet zijn hongerstaking voort die hij is begonnen op 6 september 2006, om het machtsmisbruik en het wanbeleid m.b.t. zijn penitentiair dossier aan te klagen, dus ook omwille van zijn persoonlijke situatie: Yuma wordt nog steeds onbeperkt in afzondering gehouden. Hieronder een brief die hij recent hieromtrent schreef.

“Er zijn geen monsters, enkel monsterlijke levensomstandigheden”

C. P. Villanubla, 2 oktober 2006

Ik heet Hamed Hamed Belaid, “YUMA”, en schrijf vanuit de FIES module van het penitentiair centrum van Villanubla, Valladolid. Ik ben een hongerstaking begonnen op 6 september van dit jaar (2006) en ben er nu behoorlijk slecht aan toe, hoewel de zaken voor mij al slecht begonnen te lopen sinds de dag dat ze me in de eerste graad staken; en dat is nu al een kleine en weinig te versmaden 16 jaren geleden, concreet op 1 september 1990. Maar de reden voor dit schrijfsel is niet mijn penitentiaire levensloop te vertellen, er zijn veel persoonlijkere en humanere motieven hiervoor. Ik zal trachten kort te zijn, maar duidelijk en bondig.

De reden die me er toe gebracht heeft een hongerstaking te beginnen en zo “vrijwillig” een aanslag op mijn leven te plegen, is de ontzettende machteloosheid die ik voel. Ik protesteer al nagenoeg twee decennia tegen al wat mij onrechtvaardig lijkt en voor al wat ik geloof dat onbediscussieerbare rechten zijn. Ik heb dat op vele manieren gedaan, geslaagd en minder geslaagd, maar de ervaring is onverbiddeijk geweest: ik deed wat ik deed en wat ik ook deed, het bleek onmogelijk uit de eenzame opsluiting te geraken. Op de één of andere manier vonden ze toch steeds een twijfelachtige reden om me geïsoleerd te houden. Gevechten en geschriften, steeds opkomend voor wat ik denk dat mij rechtens toekomt, heeft er enkel toe gediend dat de penitentiaire administratie, de Algemene Directie en een aantal rechter van het penitentiair toezicht daar bovenop, mij alleen een gewelddadig en agressief wezen vinden dat men moest(en) (blijkbaar nog steeds moet) isoleren van de rest van de gevangenen, zonder ook maar enig belang te hechten aan de (vaak onherstelbare) consequenties en gevolgen dat een zo lange isolatie bij een persoon kan aanrichten. In al die tijd heeft men mij niet de minste kans geboden om de gevangenis trachten legaal te verlaten, en aldus mijn straf ietwat te verminderen in een ander regime, zoals dat gebeurt in tweede graad. Zelfs niet een progressie naar de tweede fase, dus 21 uur per dag opgesloten, ononderbroken gedurende 16 jaren. Zestien jaren van mijn leven. Dat leest rap, nietwaar?

Ik vraag me af: waar zijn die wetten en rechten onderschreven in reglementen, in penale en burgerlijke codexen in die zo democratische constitutie die als basisprincipe de re-educatie, de reclassering, de re-integratie bepleiten? Laat me toe dat ik dit in twijfel trek, en neem me niet voor iemand die pretendeert de absolute waarheid in pacht te hebben; dat zou een grove fout zijn van welke kant dan ook, en uiteraard ook

van mijnentwege. Wat ik zeg, is een realiteit, in concreto is het mijn realiteit en, definitief, mijn leven, dat ze in handen houden en manipuleren met instemming van de Algemene Directie van de Gevangenen en andere juridische organismen, met allerlei spitsvondigheden en foefjes, met als enige doel me systematisch te criminaliseren; vaak op zo’n belachelijke en onwaarschijnlijke manier dat ik moeilijk kan begrijpen dat niemand dat inziert en zich er direct mee gaat bemoeien en gaat kijken wat er werkelijk aan de gang is met het penitentiaire systeem. Waar is die Constitutie waarop men zich zo nadrukkelijk en opgewekt beroemt? Hoe is het mogelijk dat zo’n wantoestanden zo ongegeneerd worden toegelaten?

Ik denk dat de basis ligt bij een correcte educatie, en dit betekent bescherming en hulp bij de persoonlijke ontwikkeling in de omgeving waar men leeft. Men zou dus dwang moeten elimineren opdat er een werkelijke spontane ontwikkeling zou zijn naar de vrijheid. Maar dit model van penitentiair systeem is tegengesteld aan educatie; het is onderdrukkend, rigide en dogmatisch. Er zijn geen activiteiten van welk type dan ook in de isolatiemodules, niets meer dan in zijn absurde en incoherente bewoordingen van de reglementen. Dit systeem nodigt alleen uit tot het creëren van “dingen” in hun definities: gedweeë, passieve en mechanistische wezens zonder eigen leven. Maar het werkelijke theologische model is niet zuiver mechanisch, integendeel, het is gebaseerd op verbeelding. Maar om dit op te bouwen moet er een open systeem worden gecreëerd, zelfkritisch, antidogmatisch, dat het verdedigingssysteem van de gevangenen stimuleert tegen elke vorm van controle en onderdrukking.

Maar zolang deze intellectuelen die prat gaan op en snoeven met hun prijzen van plastic, en deze die men als “vierde macht” heeft aangeduid, in dienst blijven van een systeem dat nog in de verste verte niet democratisch is (in zoverre ze hierop insisteren in hun “eloquente” woordenvloed), blijven de sociale onrechtvaardigheden en de totale willekeur in de gevangenen ongestraft in dit ingeslapen land dat altijd onder de bedreiging leeft van een harde repressie door de veiligheidsdiensten die, effectief en fel, enkel diegenen verdedigen die de staat besturen. En daarmee neem ik afscheid en laat ik iedereen met zijn bewustzijn (en onderbewustzijn) mijn leven latend op de weg, in de handen van onderdrukkers die ontregeld zijn door hun eigen absurd en irrationeel geweld. Dit is de zuivere realiteit van de gevangene in isolatie (in concreto) en geen andere. Dit is mijn leven; leven waaraan ze een prijs hebben gehangen, prijs die ik niet bereid ben te aanvaarden; en ik zal alleen de consequenties die dit met zich meebrengt “aanvaarden”, niet omdat het me bevalt, maar omdat ze mij er toe dwingen.

Vanuit Villanubla, Valladolid, in een module ontworpen voor de volledige depersonalisering en waar de strijd voortgaat; dit is geen einde, maar de noodzaak te strijden om te overleven.

YUMA - 5475 días.
 [vertaling: ABC-Gent]

José Delgado weigert...

Solidariteit met onze kameraad in Duitsland

Onze kameraad José Fernandez Delgado werd op 28 september in Duitsland veroordeeld tot 14 jaar gevangenisstraf. De vraag voor een herziening van het proces die hij indiende met de drie andere veroordeelden (3 jaar en 6 maanden voor Bart de Geeter, 10 maanden met uitstel voor Begona Pombo da Silva, 13 jaar voor Gabriel Pombo da Silva) werd afgewezen in september 2006. José zit nu als “definitief veroordeelde” opgesloten in de gevangenis van Bochum.

Twee weken geleden begon hij een protest tegen de gevangenisomstandigheden die hem opgelegd worden, vooral sinds hij dit nieuw statuut kreeg. Zo begon hij een “eetstaking” en weigert hij al het materiaal aan te nemen dat van de gevangenis komt. Deze weigering is een antwoord op het halsstarrig weigeren van de gevangenis om hem toegang te geven tot het geld of de boeken die hem opgestuurd worden.

José weet dat deze pesterijen en andere maatregelen, even nutteloos als pijnlijk, het lot zijn van de meeste gevangenen en dat ze tot doel hebben hen te onderwerpen aan het arbitraire van de gevangenis en haar cipiers. Ze proberen de orde te handhaven door hen “beloningen” te geven die ze daarna kunnen afnemen, om hen zo in bedwang te houden. Door hen te verhinderen dat ze aan hun geld kunnen, kunnen ze hen verplichten te werken of in de pas te lopen. José heeft beslist om deze onzekerheid en deze permanente chantage te weigeren, in naam van wat hij zijn waardigheid noemt.

Wat ons betreft; wij aanvaarden niet dat onze kameraad ertoe gedwongen wordt te stoppen met eten om zijn basisrechten te bekomen. We steunen hem ook in de machtsverhoudingen die hij probeert te bekomen, omdat dit ervoor zorgt dat hij kan leven en verder strijden, hoe klein de opening ook is.

Eén mogelijkheid om onze solidariteit te tonen, kan zijn de gevangenis van Bochum lastig te vallen om zo de gevangenisomstandigheden te veroordelen: verplicht werk, het achterhouden van geld of post en om de eisen van José te ondersteunen: vrije toegang tot het geld en de boeken die hem worden opgestuurd, vrije toegang tot activiteiten (oa sport) en vrije toegang tot de biologiestudies die hij wil beginnen.

De situatie is ontoelaatbaar en we zullen niet aanvaarden dat ze zo blijft!

Adressen van de gevangenis van Bochum:

Henning Köster (directeur)

Justizvollzugsanstalt Bochum • Krümmede 3 • D-44791 Bochum • Germany

Telefon : 00 49 234 / 95 58 - 0 • Fax: 00 49 2 34 / 50 33 16

E-Mail: poststelle@jva-bochum.nrw.de

José Delgado overgeplaatst...

Op 27 oktober werd José Delgado overgeplaatst naar de gevangenis van Rheinbach. Meer informatie volgt later...

Zijn adres:

José Fernandez Delgado — JVA Rheinbach Aachenerstr. 47 — 53359 Rheinbach

AnarGENDA

DE NAR
p/a Patriottenstraat 27 - 2600 Berchem

rek. 068-2050689-39
e-mail info@denar.be
web <http://www.denar.be>

Waar vind je de Nar ?

De Nar wordt verspreid via verdeelpunten en via individuele abonnementen. Meestal is er wel een verdeelpunt bij jou in de buurt. Op alle adressen die in de agenda van de Nar staan kan je normaal gezien de Nar oppikken. Andere verdeelpunten vind je op www.denar.be

Hoe kan je de Nar thuis opgestuurd krijgen?

De Nar is normaal gezien verkrijgbaar via de verdeelpunten. Als je de Nar daarentegen graag thuis opgestuurd krijgt, dan rekenen wij daarvoor op een financiële bijdrage in de kosten. We rekenen, voor thuisverzending, 3 euro per nummer aan. Je kan ons dat bedrag (bv. 18 euro voor 6 nummers) bezorgen:

- via een geldsom in een goed gesloten omslag naar het adres van de Nar of via een storting op het rekeningnummer van de Nar. Wij trekken van het bedrag dat je gegeven hebt dan per nummer 3 euro af. We zullen je ook een briefje sturen als je krediet op is.
- via een permanente maandelijkse of tweemaandelijksse opdracht. Je engageert je dan om elke maand of elke twee maanden een bedrag van minstens 3 euro te storten. Wij geven hier voorkeur aan, omdat we dan onmiddellijk weten op hoeveel geld we kunnen rekenen.

Hoe kan je de Nar helpen verdelen?

Als je het ziet zitten om een bepaald aantal exemplaren van de Nar elke twee maanden te verdelen in je omgeving, dan kan je ze

- ofwel oppikken in Antwerpen, Leuven of Gent. Stuur daarvoor een briefje of een mail naar de Nar.
- ofwel opgestuurd krijgen naar een adres. We vragen je dan om de verzendingskosten van de Nar te betalen. De kostprijs hangt af van het aantal:

Aantal Narren	Kost per verzending	Per jaar (6 nummers)
5 tot 15	1,5	9
15 tot 50	2,5	15
50 tot 100	3,5	21

Moest het je niet lukken om de kosten van elke verzending te betalen, dan zoeken we samen naar een oplossing. Stuur ons dan even een briefje of een mail...

Hoe kan ik de Nar in het buitenland krijgen?

Voor individuele abonnementen buiten België rekenen we 5 euro per exemplaar aan. Je kan ons het bedrag bezorgen op dezelfde manier als bij abonnementen binnen België. De bankcodes van de rekening van de Nar zijn:

reknr. 068-2050689-39
BIC GKCCBEBB
IBAN BE13 0682 0506 8939

Voor de verdelers in het buitenland vragen we ook de verzendingskosten, zoals in de tabel hieronder:

Aantal Narren	Kost per verzending	Per jaar (6 nummers)
5 tot 15	2	12
15 tot 50	4,5	27
50 tot 100	8	48

DE NAR nr. 207
September - Oktober 2006
oplage: 3000 exemplaren

STUUR TIJDIG JE ACTIVITEITEN DOOR!
BIJ VOORKEUR VIA E-MAIL NAAR AGENDA@DENAR.BE

Je kunt De Nar niet alleen lezen, je kan haar ook uitnodigen om in levende lijve plaats te nemen op de kanapee.

Wil je een gezellige babbel organiseren over De Nar en haar strijd, wil je dieper ingaan op een bepaald onderwerp dat ons nauw aan het hart ligt, wil je ons eens confronteren met de kreten van achter een vergeten muur, had je graag een info-avond of workshop georganiseerd over verzet en repressie, AMP eens om een ongezouten mening gevraagd,...? Geef ons een seintje en wij regelen graag de rest.

-- het schrijverscollectief.